

Rapport

2018:3

The background of the cover features a silhouette of a person's head and shoulders, looking towards the left. The background is a soft, hazy sunset or sunrise with warm orange and yellow tones. Large, white, geometric shapes, including a large triangle and a curved line, are overlaid on the image, creating a modern, abstract design.

Ensamkommande barns och ungas väg in
i det svenska samhället

Ensamkommande barns och ungas väg in i det svenska samhället

Aycan Çelikaksoy och Eskil Wadensjö

Rapport 2018:3

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

**Delegationen för
Migrationsstudier
Ju 2013:17**

Delmi rapport 2018:3

Beställning: www.delmi.se

E-post: ju.delmi@regeringskansliet.se

Tryckt av: Elanders Sverige AB

Stockholm 2018

ISBN: 978-91-88021-29-8

Förord

Antalet ensamkommande barn och unga ökade stadigt under hela 2000-talet fram till 2015 då över 35 000 ensamkommande minderåriga sökte asyl i Sverige, de flesta pojkar i övre tonåren. Hittills har de allra flesta ensamkommande som sökt asyl i Sverige också beviljats asyl. I takt med att antalet ensamkommande asylsökande har stigit har uppmärksamheten kring gruppen ökat i media och i den politiska debatten. Under 2016 och 2017 minskade antalet ensamkommande drastiskt, men frågan står fortfarande högt på dagordningen. Frågor som har debatterats har varit tydligt förknippade med problem som uppstår i samband med ankomsten till Sverige, såsom mottagningssystemet, boende, asylprövning och åldersbedömning.

Mindre uppmärksamhet har riktats mot hur det går för de ensamkommande att studera och etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. Denna rapport undersöker hur det har gått för de ensamkommande som beviljades uppehållstillstånd 2003–2014. Resultaten visar att få fullföljer en treårig gymnasieutbildning och att sysselsättningen är betydligt lägre än bland svenskfödda unga i samma ålder. Samtidigt visar rapporten på stora skillnader mellan olika grupper av ensamkommande.

Rapporten är skriven av Eskil Wadensjö, professor i nationalekonomi, och Aycan Çelikaksoy fil.dr. i nationalekonomi, båda verksamma vid Institutet för social forskning, Stockholms universitet.

Professor Olof Åslund har som ledamot av Delmi haft huvudansvaret för att följa arbetet med denna rapport. Rapporten har granskats av Daniel Hedlund, fil.dr. vid Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet, och Jonas Olofsson, professor vid Fakulteten för hälsa och samhälle, Malmö högskola.

Vid Delmis kansli har främst utredningssekreterarna Sara Thalberg och Linus Liljeberg bidragit till granskningen. Som brukligt är i Delmi-sammanhang så ansvarar författarna själva för rapportens innehåll, slutsatser och policyrekommendationer. Rapporten ingår i Delmis temaområde Arbetsmarknad. Det är vår förhoppning att den ska utgöra en kunskapskälla för framtida politiska diskussioner och beslut som rör ensamkommande och deras etablering i det svenska samhället.

Stockholm maj 2018

Joakim Palme

Kristof Tamas

Ordförande Delmi

Kanslichef Delmi

Sammanfattning

Hur går det för ensamkommande barn och unga att utbilda sig och etablera sig på den svenska arbetsmarknaden? Den frågan försöker vi besvara med hjälp av registerdata för dem som fick uppehållstillstånd i Sverige 2003–2014. Vi undersöker hur olika faktorer som ålder vid uppehållstillstånd, ursprungsland, tid i Sverige, utbildning, och bostadslän, påverkar etableringen. Andra aspekter vi studerar är ensamkommandes hälsa och civilstånd. I analysen jämför vi både med unga som har invandrat till Sverige med sina föräldrar från samma länder och med unga födda i Sverige med svenskfödda föräldrar.

Rapporten inleds med en historisk översikt av migrationen av ensamkommande flyktingbarn till Europa samt med en kort genomgång av resultat från tidigare internationell forskning på området. Därefter redovisas grundläggande fakta om de ensamkommande som kom till Sverige till och med 2017. I detta avsnitt behandlas också hur den inledande tiden i Sverige är organiserad för ensamkommande, åldersbedömning, regelverk och lagstiftning på området. Sammanställningen visar att under perioden 2000–2016 var de vanligaste länderna från vilka ensamkommande asylsökande kom (i tur och ordning): Afghanistan, Somalia, Syrien, Etiopien, Eritrea och Irak. De flesta ensamkommande är pojkar – 2015 var endast 8 procent av de asylsökande flickor och 2016 var 20 procent flickor. Av de ensamkommande som fick uppehållstillstånd under perioden 2003–2014 var ungefär en fjärdedel flickor.

Upp till 21 års ålder är de allra flesta ensamkommande i någon form av utbildning. Många ensamkommande studerar på gymnasial nivå även efter 19 års ålder; ofta på Komvux men också i andra utbildningsformer. Resultaten i gymnasieskolan är ofta otillfredsställande, få fullföljer en treårig gymnasieutbildning. Att få ensamkommande har gymnasieutbildning med fullständiga betyg eller högre utbildning påverkar naturligtvis deras möjligheter att få arbete. De som har högre utbildning än grundskola är oftare sysselsatta. Vid 27 års ålder har 66 procent av de ensamkommande männen och 56 procent av kvinnorna arbete, att jämföra med 81

respektive 77 procent bland svenskfödda. Att sysselsättningen är lägre bland de ensamkommande kvinnorna kan till viss del förklaras med att de studerar högre upp i åldrarna jämfört med männen. De ensamkommande kvinnor som är i arbete har även betydligt lägre löneinkomster än männen.

Om man jämför ensamkommande med svenskfödda med samma utbildningsnivå är de i arbete i ungefär samma utsträckning. Jämfört med unga som kommit tillsammans med sina föräldrar är ensamkommande däremot oftare i arbete när hänsyn tas till faktorer som ålder, utbildning, tid i Sverige m.m. Ensamkommande som har återförenats med sina föräldrar arbetar i något lägre omfattning än de som inte har återförenats. Ett tydligt resultat är att de som bor i Stockholms län betydligt oftare har arbete och att de har högre löneinkomster än de som bor i andra län. Ett annat tydligt resultat är att det går bättre för ensamkommande pojkar från Afghanistan att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden än för ensamkommande pojkar från andra länder.

Merparten av de ensamkommande som har arbete arbetar inom service, omsorg och försäljningsyrken eller inom yrken utan krav på särskild utbildning. Bland kvinnorna dominerar vård- och omsorgsyren. Många män arbetar även inom byggverksamhet, tillverkning, transport eller som köks- eller restaurangbiträde. För många saknas dock uppgifter om yrke. Det kan bero på att de arbetar inom mindre företag i den privata sektorn vilka inte täcks i samma grad i SCB:s lönestrukturstatistik.

Att tillhöra den så kallade NEET-gruppen, det vill säga att varken arbeta eller studera, är betydligt vanligare bland ensamkommande än bland svenskfödda mellan 19 och 27 år. Störst andel NEET eller ”inaktiva” finner vi bland de ensamkommande kvinnorna, ungefär en fjärdedel i den gruppen varken arbetar eller studerar. Flest inaktiva återfinns i gruppen ensamkommande gifta kvinnor. Att ha varit folkbokförd länge i Sverige ökar sannolikheten att varken arbeta eller studera. Däremot är det mindre vanligt att varken arbeta eller studera bland ensamkommande som har förenats med minst en förälder i Sverige. Det finns också skillnader kopplade till ursprungsland; ensamkommande pojkar från Afghanistan har en lägre andel NEET jämfört med pojkar från andra länder. En annan grupp med lägre andel NEET är ensamkommande bosatta i Stockholm (jämfört med dem som bor i andra län).

Vi finner att ensamkommande oftare är gifta än unga som kommit med sina föräldrar från samma länder och svenskfödda unga, men också att många ensamkommande kvinnor skiljer sig efter bara några år. Ett annat resultat är att ensamkommande betydligt oftare har diagnostiserats med en psykiatrisk diagnos jämfört med unga med svensk bakgrund. Andelen med en psykiatrisk diagnos är särskilt hög bland ensamkommande kvinnor och ensamkommande med låg utbildning.

Summary

This report examines the educational achievements and labour market establishment of unaccompanied minors. Register data for unaccompanied minors who received a residence permit in Sweden 2003-2014 are used as a basis for the analysis. The study investigates how different factors such as age at the time of residence permit, country of origin, time in Sweden, educational level and county of residence affect the establishment. Other aspects studied include the health and civil status of unaccompanied minors. We compare with young persons who have immigrated to Sweden with their parents from the same countries and Swedish-born youngsters.

The report begins with an overview of the migration of unaccompanied children to Europe, as well as previous international research in the field. Subsequently, basic facts about the unaccompanied children who came to Sweden until 2017 are presented, along with facts on how the initial period in Sweden is organized for unaccompanied children, age estimation, and legislation in this area. We show that during the period 2000–2016, the most common countries from which unaccompanied asylum seekers came were (in order): Afghanistan, Somalia, Syria, Ethiopia, Eritrea, and Iraq. Most unaccompanied minors are boys – in 2015 only 8 percent were girls and in 2016, 20 percent were girls. Of those who received a residence permit during the period 2003–2014, about a quarter were girls.

Up to the age of 21, the vast majority of unaccompanied minors are in some form of education. Many study at upper secondary level even after the age of 19 – at Komvux (Municipal adult education) or other forms of education. The results in upper secondary school are often unsatisfactory; few complete a three-year secondary education. The fact that few unaccompanied migrants have a complete secondary school education naturally affects their opportunities in the labour market. Unaccompanied persons with higher education than primary education are more

often employed. At the age of 27, 66 percent of unaccompanied men and 56 percent of the women are employed, compared to 81 and 77 percent among Swedish-born. The lower employment rate among unaccompanied women is to some extent explained by more women studying at higher ages compared to men. The unaccompanied women who are employed also have significantly lower wages than men.

Compared to Swedish-born with the same lower level of education, unaccompanied migrants have about the same rate of employment. In comparison with those who have immigrated with their parents, unaccompanied migrants are employed to a higher extent when factors such as age, education, and time in Sweden are taken into account. Unaccompanied persons who have been reunited with their parents work to a somewhat lesser extent than those who have not. One clear result is that unaccompanied migrants living in the Stockholm area are employed to a much higher extent, and have higher wages than those living in other parts of the country. Another clear result is that unaccompanied men from Afghanistan do better in the Swedish labor market than unaccompanied men from other countries.

Among the unaccompanied migrants who are employed most work in the field of service, care and sales or professions that do not require formal training. Among the women, the health and social care sector dominates. Many men also work in construction, manufacturing, transportation or the restaurant industries. However, for many, data are missing, suggesting that they work in smaller private sector companies, which are not covered to the same extent in our data.

It is much more common to belong to the so-called NEET group, i.e. neither work nor study, among unaccompanied persons as compared to Swedish-born between 19 and 27 years. The largest proportion is found among unaccompanied women; about a quarter in that group neither works nor studies. Most NEET or “inactive” are found in the group of unaccompanied married women. Being a long-term resident in Sweden also increases the likelihood of neither working nor studying. On the other hand, being NEET is less common among unaccompanied persons who have been reunited with at least one parent in Sweden. There are also differences as regards country of origin; unaccompanied men from Afghanistan are much less likely to be

NEET as compared to men from other countries. Unaccompanied migrants living in Stockholm make up another group with a lower share of NEET as compared to unaccompanied living in other parts of Sweden.

We find that unaccompanied persons are more often married than Swedish-born and young persons who have immigrated with their parents, but also that many unaccompanied women divorce after only a few years. Another result is that a higher share of unaccompanied persons has been diagnosed with a psychiatric diagnosis, compared to young persons with a Swedish background. Having a psychiatric diagnosis is particularly common among unaccompanied women and unaccompanied with low education.

Innehåll

1. Inledning	1
2. Ensamkommande barn i Europa	3
Tidigare studier och erfarenheter från andra europiska länder	6
3. Ensamkommande barn i Sverige	9
Asylsökande ensamkommande barn	9
Mottagande, asylprövning och beslut	11
4. Vår undersökning och vårt datamaterial.....	18
5. Resultat	23
De ensamkommande i utbildning	23
De ensamkommande på arbetsmarknaden	29
Varken i arbete eller utbildning	34
Ensamkommandes civilstånd och hälsa	36
6. Slutsatser.....	40
Sammanfattning av resultat	40
Hur förbättra situationen för ensamkommande?.....	42
Behovet av bättre registerstatistik.....	43
Referenser	44
Appendix A – Kompletterande tabeller.....	51
Appendix B – Dublinförordningen	79
Förteckning över tidigare publikationer	81

Tabeller

Tabell 1. Antal asylansökningar från ensamkommande barn, 2008–2016.	5
Tabell 2. Antal ensamkommande barn som sökt asyl i Sverige efter medborgarskap, 2000–2017.	10
Tabell 3. Asylsökande ensamkommande barn efter ålder och kön, 2015–2016.	11
Tabell 4. Antal avgjorda asylansökningar avseende ensamkommande barn i Sverige, 2009–2017.	12
Tabell 5. Beviljade uppehållstillstånd för ensamkommande barn utifrån olika grunder, 2009–2015.	13
Tabell 6. Antal avgjorda asylansökningar för ensamkommande barn från de tio länder med flest beslut, 2016.	15
Tabell 7. Antal ensamkommande barn som beviljats uppehållstillstånd år 2003–2014, efter första året för beviljande av uppehållstillstånd och kumulativt antal.	19
Tabell 8. Andel (%) flickor av ensamkommande barn efter land och år för uppehållstillstånd.	20
Tabell 9. De länder från vilka flest ensamkommande barn har beviljats uppehållstillstånd i Sverige, 2003–2014 (%) efter år uppehållstillstånd beviljats.	21
Tabell 10. Andel (%) studerande i åldern 19–27 år bland ensamkommande, unga som kommit med sina föräldrar samt unga födda i Sverige.	25

Tabell 11a. Ålder och högsta utbildning individen deltagit i, ensamkommande kvinnor (procentuell fördelning).	26
Tabell 11b. Ålder och högsta utbildning individen deltagit i, ensamkommande män (procentuell fördelning).	27
Tabell 12. Andel (%) i åldern 19–27 år som både arbetar och studerar bland ensamkommande, unga som kommit med sina föräldrar, samt unga födda i Sverige.....	28
Tabell 13. Andel (%) i åldern 19–27 år som arbetar bland ensamkommande, unga som kommit med sina föräldrar, samt unga födda i Sverige.....	30
Tabell 14. Ensamkommandes genomsnittliga årslöneinkomster (tusentals kronor) efter ålder, 2014.	33
Tabell 15. Andel (%) i åldern 19–27 år som varken arbetar eller studerar bland ensamkommande, unga som kommit med sina föräldrar, samt unga födda i Sverige.	35
Tabell 16. Civilstånd (procentuell fördelning) för ensamkommande och unga som kommit med sina föräldrar, 2014.	37
Tabell 17. Civilstånd (procentuell fördelning) för unga med svensk bakgrund, 2014.....	38
Tabell 18. Procentuell andel i åldern 19–29 år som någon gång under perioden 2003–2014 blivit diagnostiserade med en psykiatrisk diagnos.....	38
Tabell A1. Under utbildning, ensamkommande, unga som invandrat med föräldrar, samt unga med svensk bakgrund.	51
Tabell A2a. Fördelning (%) av ensamkommande kvinnor som studerar efter typ av utbildning.	53
Tabell A2b. Fördelning (%) av ensamkommande män som studerar efter typ av utbildning.	54

Tabell A3a. Fördelning (%) av ensamkommande kvinnor 19–27 år med gymnasieutbildning som högsta utbildning.....	55
Tabell A3b. Fördelning (%) av ensamkommande män 19–27 år med gymnasieutbildning som högsta utbildning.....	55
Tabell A4. Ensamkommande 19–30 år som både studerar och arbetar. Probitskattningar. Marginaleffekter.....	56
Tabell A5. Ensamkommande och unga som invandrat med sina föräldrar, 19–29 år, som både studerar och arbetar. Probitskattningar. Marginaleffekter.....	57
Tabell A6. Ensamkommande, unga som invandrat med föräldrar, samt unga med svensk bakgrund, 19–29 år, som både studerar och arbetar. Probitskattningar. Marginaleffekter.....	59
Tabell A7. Sysselsättning bland ensamkommande 19–30 år. Probitskattningar. Marginaleffekter.....	61
Tabell A8. Sysselsättning bland ensamkommande och unga som invandrat med föräldrar, 19–29 år. Probitskattningar. Marginaleffekter.....	62
Tabell A9. Sysselsättning bland ensamkommande, unga som invandrat med sina föräldrar och unga svenska bakgrund, 19–29 år. Probitskattningar. Marginaleffekter.....	64
Tabell A10a. Ensamkommande kvinnor 19–27 år efter yrkesområden (%)......	66
Tabell A10b. Ensamkommande män 19–27 år efter yrkesområden (%).	67
Tabell A11. Ensamkommandes medellöneinkomst (tusentals kronor) efter ålder, 2014 och 2012.....	68
Tabell A12. Faktorer som påverkar löneinkomsten (logaritmerad) för ensamkommande. OLS-skattningar.....	69

Tabell A13. Faktorer som påverkar löneinkomsten (logaritmerad) för ensamkommande och unga som invandrat med sina föräldrar. OLS-skattningar.....	70
Tabell A14. Faktorer som påverkar löneinkomsten (logaritmerad) för ensamkommande och unga som invandrat med sina föräldrar. OLS-skattningar.....	72
Tabell A15. Faktorer som samvarierar med att vara ensamkommande och att varken arbeta eller studera. Probitskattningar. Marginaleffekter.	74
Tabell A16. Faktorer som samvarierar med att vara ensamkommande/unga som invandrat med sina föräldrar och att varken arbeta eller studera. Probitskattningar. Marginaleffekter.....	75
Tabell A17. Faktorer som samvarierar med att vara ensamkommande/unga som invandrat med sina föräldrar/unga födda i Sverige och att varken arbeta eller studera. Probitskattningar. Marginaleffekter.	77

1. Inledning

Mer än 60 000 ensamkommande barn har sökt asyl i Sverige det senaste decenniet. I den här rapporten undersöker vi hur det har gått för dem som fick uppehållstillstånd under åren 2003–2014. Med hjälp av ett stort registerdatamaterial studerar vi hur det har gått för de ensamkommande att utbilda sig och etablera sig på arbetsmarknaden. Vi undersöker hur olika faktorer som ålder vid uppehållstillstånd, ursprungsland, tid i Sverige, utbildning, och var i Sverige barnet är bosatt, påverkar deras etablering. Andra aspekter som undersöks är hälsa och familjebildning.

Mot bakgrund av tidigare forskning förväntar vi oss att finna stora skillnader när det gäller olika grupper av ensamkommande barn. För vissa går det bra att komma till ett nytt samhälle, medan händelser i hemlandet, under flykten, eller i det land de kommit till kan leda till stora problem för andra barn. I studien jämför vi ensamkommande med barn som kommit tillsammans med sina föräldrar från samma länder samt med personer i samma ålder som är födda i Sverige med inrikes födda föräldrar.

Denna studie är en uppföljning av en tidigare undersökning som omfattade ensamkommande som fick uppehållstillstånd år 2003–2012.¹ Jämfört med vår tidigare studie inkluderar den här undersökningen betydligt fler ensamkommande barn och vi kan också följa fler när de är i en ålder då inträdet i arbetslivet i regel sker i Sverige. Den stora grupp ensamkommande som år 2015 sökte asyl i Sverige är dock inte med i datamaterialet då de allra flesta fick sina ansökningar behandlade först 2016–2017. Att studera de ensamkommande som kom tidigare kan emellertid ge indikationer på hur det kan komma att gå för den stora grupp som kom 2015, samt värdefulla insikter om hur ensamkommandes etablering bäst kan understödjas.

I nästkommande avsnitt ges som bakgrund en översikt av migrationen av ensamkommande flyktningbarn till Europa samt tidigare internationell forskning på området. I avsnitt tre redovisas grundläggande fakta om de ensamkommande som

kommit till Sverige till och med 2017. Från vilka länder kom de? Hur stor andel har fått uppehållstillstånd? Hur ser sammansättningen ut vad gäller exempelvis kön och ålder? I detta avsnitt behandlas också hur den inledande tiden i Sverige är organiserad för ensamkommande, åldersbedömning, regelverk och lagstiftning på området. I det fjärde avsnittet presenteras det registerdatamaterial som undersökningen är baserad på och grundläggande uppgifter om de ensamkommande som ingår i vår undersökning. I avsnitt fem redovisas resultaten. Avsnittet är uppdelat i fyra delar som tar upp utbildning, arbete, de som varken är i arbete eller utbildning, samt hälsa och civilstånd. Vi jämför de ensamkommande med individer som kommit tillsammans med sina föräldrar från samma länder och individer i samma ålder med svensk bakgrund (födda i Sverige med föräldrar födda i Sverige). I det sjätte och avslutande avsnittet sammanfattar vi de viktigaste resultaten samt diskuterar vad som kan göras för att förbättra situationen för ensamkommande barn och understödja deras etablering. Slutligen framför vi ett par förslag på hur den offentliga statistiken på området skulle kunna förbättras.

Slutnot kapitel 1

1. Se Çelikaksoy och Wadensjö (2015 a, b, c, d, e, f, g, 2016 a, b, c, d och 2017 a och b) för ett antal av våra arbeten som främst baseras på det tidigare datamaterialet.

2. Ensamkommande barn i Europa

Ensamkommande barn har kommit under olika perioder, från olika länder, till olika länder och mött mycket olika förhållanden. Ett av många exempel på tidigare migration av ensamkommande är de barn som sändes från Finland till Sverige under andra världskriget för att få skydd. Den grupp vi studerar i den här rapporten utgör en del av den under de senaste åren mycket omfattande flyktingströmmen från några länder i Asien och Afrika till Europa.¹ De ensamkommande barnen kommer från samma länder som andra flyktingar, men från vissa länder kommer det relativt sett många ensamkommande barn och från andra länder kommer fler barn tillsammans med sina föräldrar.²

Den klassificering av ensamkommande vi gör i rapporten är densamma som den som tillämpas av EU och Migrationsverket: ”*Ensamkommande barn*: en underårig som anländer till en medlemsstats territorium utan att vara i sällskap med en vuxen som enligt lag eller praxis i den berörda medlemsstaten ansvarar för honom eller henne, så länge vederbörande inte faktiskt tas om hand av en sådan person; begreppet omfattar också en underårig som lämnas ensam utan medföljande vuxen efter det att han eller hon rest in på en medlemsstats territorium.” (Europaparlamentets och Rådets direktiv 2011/95/EU).

Att barn är ensamkommande innebär alltså att de kommer ensamma över gränsen utan förälder eller annan legal vårdnadshavare. Det betyder dock inte att de anländer helt ensamma. De kan komma tillsammans med andra flyktingar från samma land, t.ex. äldre syskon eller andra släktingar, med eller utan hjälp av flyktingsmugglare. Flyktingsmugglingen och de risker denna verksamhet innebär för de ensamkommande barnen har kommit att uppmärksammas allt mer under senare år.³ Barnen kan också ha släktingar som redan bor i landet.

Det finns flera orsaker till att barn söker asyl utan vårdnadshavare. I en del fall kan deras föräldrar ha dödats i krig, inbördeskrig eller andra konflikter. I andra fall har barnen startat flykten tillsammans med sina föräldrar, men de har skilts åt under flykten. Några pojkar flyr för att undvika att bli tvångsrekryterade som soldater. Andra kommer för att försöka tjäna pengar och bidra till sin familjs försörjning. En del ensamkommande har dock redan anhöriga i det land de kommer till. Andra blir senare förenade med anhöriga. Förutsättningarna och den sociala förankringen i det nya landet skiljer sig därmed kraftigt åt för de barn som kommer.

Alla ensamkommande barn söker inte asyl. En del av dem som söker sig till Europa kommer i första hand för att kunna försörja sig via arbete eller på annat sätt.⁴ En majoritet av dessa barn kommer från länder i Nordafrika. Även till Sverige kommer ensamkommande barn från Nordafrika som inte söker asyl, och de som söker blir sällan beviljade uppehållstillstånd. Många som tillhör denna grupp avviker om de blir placerade i ett asylboende.⁵

Av de ensamkommande barn som söker asyl får många avslag på sina ansökningar. En grund för avslag är att barnet som söker asyl inte bedöms vara en flykting i lagens mening eller ha andra tillräckliga skäl.⁶ Andra får avslag på grund av att de redan har sökt asyl i ett annat EU-land, och att deras ansökan ska behandlas där enligt Dublinförordningen (för detaljer om Dublinförordningen se Appendix B).

Skilnaderna i andelen som beviljas uppehållstillstånd är mycket stora beroende på vilket land barnen kommer från (har medborgarskap i). Medan barn från vissa länder så gott som alltid får sin ansökan beviljad får de från andra länder nästan alltid avslag. Barn från länder där merparten får avslag avviker ofta från asylboendet redan innan de har fått ett beslut eller i samband med att de har fått avslag. Många av de ensamkommande som har fått avslag på sin ansökan lever som "papperslösa".

Tabell 1 visar antal ensamkommande barn som har sökt asyl i Europa 2008–2016.⁷ I tabellen redovisas statistik för de EU-länder som har tagit emot flest asylansökningar, samt Danmark, Finland, Norge och Schweiz. Då de två sistnämnda länderna inte är medlemmar i EU är de inte inkluderade i EU28 totalt.⁸

Tabell 1. Antal asylansökningar från ensamkommande barn, 2008–2016.

Land	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EU28	11 695	12 190	10 610	11 690	12 540	12 725	23 150	96 465	63 290
Belgien	470	705	860	1 385	975	415	470	2 850	1 035
Frankrike	410	445	610	595	490	365	270	320	475
Italien	575	415	305	825	970	805	2 505	4 070	6 020
Nederländerna	725	1 040	700	485	380	310	960	3 855	1 705
Schweiz	595	415	220	310	495	355	775	2 670	1 985
Storbritannien	4 285	2 990	1 715	1 395	1 125	1 265	1 945	3 255	3 175
Tyskland	765	1 305	1 950	2 125	2 095	2 485	4 400	22 255	35 935
Ungern	175	270	150	60	185	380	605	8 805	1 220
Österrike	695	1 040	600	1 005	1 375	935	1 975	8 275	3 900
Danmark	300	520	410	270	355	350	815	2 125	1 185
Finland	705	535	315	150	165	160	195	2 535	370
Norge	1 045	1 820	630	635	705	670	940	5 050	270
Sverige	1 510	2 250	2 395	2 655	3 575	3 850	7 045	35 250	2 190

Källa: Data Explorer, Eurostat.

Tabellen visar att det totala antalet asylansökningar från ensamkommande barn inom EU var relativt stabilt mellan 2008 och 2013 för att sedan stiga kraftigt. Rekordåret 2015 sökte drygt 96 000 ensamkommande barn asyl i ett EU-land. År 2016 minskade antalet något men var fortfarande betydligt högre än tidigare år.

Vilka länder som mottar flest asylansökningar skiftar över tid. Sett över hela tidsperioden 2008–2016 är Tyskland det land som har tagit emot flest ensamkommande med drygt 73 000. Därefter Sverige med nästan ca 61 000 asylsökande och sedan Storbritannien, Österrike, Italien, Ungern och Norge. De stora skillnaderna mellan länderna beror både på skillnader i invandringspolitik, möjligheterna att söka asyl, och på hur man tolkar internationella överenskommelser vad gäller rätten till asyl.⁹ Hur många barn som söker sig till ett visst land beror också på hur barnen tas emot och på deras nätverk. De som kommit tidigare från samma land förmedlar information till dem som är på flykt. Mycket stor betydelse har också vilka flyktvägar som är möjliga.

De allra flesta ensamkommande barn är pojkar. Som en jämförelse sökte 88 205 ensamkommande pojkar och 8 260 flickor asyl i EU år 2015. De flesta, 55 970, var 16 eller 17 år, 27 775 var 14–15 år och 12 455 under 14 år. Vilka länder barnen kommer från varierar mellan olika år men de vanligaste länderna är Afghanistan, Syrien, Irak, Eritrea och Somalia.¹⁰ Till övervägande del beror det på var och när krig, inbördeskrig och förföljelse av olika grupper inträffar, men också på de möjligheter barnen har att lämna det land de bor i.

Värt att uppmärksamma är att de flesta asylsökande barn inte är ensamkommande utan kommer tillsammans med sina föräldrar. År 2016 utgjorde de ensamkommande som kom till EU endast 16 procent av alla asylsökande under 18 år. Det är också viktigt att vara medveten om att statistiken har brister. Alla asylansökningar blir inte rapporterade, en del individer blir rapporterade i flera länder och en del blir rapporterade flera gånger i samma land, t.ex. i flera olika kommuner.¹¹

Tidigare studier och erfarenheter från andra europeiska länder

Många länder har som framgått erfarenhet av asylsökande ensamkommande barn.¹² Länder som Nederländerna och Storbritannien hade en omfattande invandring av ensamkommande barn tidigare än Sverige. Det är emellertid svårt att studera hur det har gått för de barnen då dessa länder – och även andra länder som har tagit emot många ensamkommande, som t.ex. Tyskland – inte har register som täcker hela befolkningen där det framgår vilka som har kommit som ensamkommande. Den information som finns är främst uppgifter som avser perioden före det att beslut om uppehållstillstånd har fattats och som samlats in via intervjuer med ett mindre antal ensamkommande. Dessa intervjuundersökningar är självklart relevanta, men de kan inte svara på frågor om hur det går för barnen på lite längre sikt. De få undersökningar som finns visar emellertid på att många har hälsoproblem, både till följd av flykten och av att vänta på beslut om de får stanna eller inte. Studierna visar även på betydelsen av en stabilitet i boendeplaceringen och på vikten av aktiviteter för de barn som väntar på beslut om uppehållstillstånd.

Norge är ett land som har tagit emot många ensamkommande barn och som har ett befolkningsregister av hög kvalitet och av samma typ som det svenska. De norska studierna pekar bland annat på att den inledande placeringen vad gäller bostad, och stabilitet i detta avseende, har stor betydelse för integrationen.¹³ En norsk undersökning om tolkning visar på kvalitetsproblem som även uppmärksamats i Sverige. Det finns en betydande risk för felaktiga tolkningar och att barnen därför inte lyckas förmedla väsentlig information.¹⁴ Ett mycket tydligt resultat är att var de ensamkommande barnen bor i landet har stor betydelse för hur många av dem som får arbete. De som bor i Oslo har betydligt oftare arbete än de som bor i andra delar av Norge.¹⁵ Det finns också stora skillnader i hur det går för olika grupper av ensamkommande att få arbete. Bäst går det för dem som kommer från Sri Lanka.¹⁶ Det går även relativt bra för ensamkommande från Afghanistan.¹⁷

Slutnoter kapitel 2

1. För en översikt av de senaste decenniernas migration från Afrika och Asien till Europa, se Fargues (2017).
2. För en översikt av statistikällor med uppgifter om antalet och sammansättningen av asylsökande ensamkommande barn som kommer till olika länder i Europa, se IOM (2016a). För dem som kommer till Europa utan att söka asyl och lever som "papperslösa" saknas statistik.
3. För en omfattande antologi med översikter av flyktingsmugglingen i olika delar av världen, se IOM (2016d).
4. I Europa söker till exempel många av de ensamkommande barn som kommer till Italien inte asyl.
5. För en nationell kartläggning av de ensamkommande barn som avviker från asylboenden, se Länsstyrelsen Stockholm (2016). För en ingående studie av villkoren i Sverige för en grupp av barn från Nordafrika, se Lang och Popadic (2016).
6. För en genomgång av internationella överenskommelser vad gäller rätt till asyl se Maley (2016).
7. Skillnader i de metoder som används vid insamlandet av underlaget för statistiken mellan länder gör att siffrorna ska tolkas med viss försiktighet.
8. Mycket få asylsökande ensamkommande barn kommer till Island. Antalet asylsökande ensamkommande barn som kommit till Island har legat mellan noll och tjugo de senaste åren enligt Eurostat.
9. Se t.ex. Dustmann m.fl. (2016), Eurofound (2016) och Stern och Österdahl (2012).
10. Av de asylsökande ensamkommande barn som kom till EU år 2016 var 38 procent från Afghanistan, 19 procent från Syrien, 7 procent från Irak, 5 procent från Eritrea och 4 procent från Somalia. Se Eurostat (2017).
11. Se IOM (2016c) för en genomgång av statistiken över ensamkommande barn

12. För en mer utförlig presentation av andra länders erfarenheter se Çelikaksoy och Wadensjö (2016a och 2016b). För en kartläggning av mottagandet i de fem nordiska länderna se Gärdegård (2017).
- 13 För några studier se Eide (2000), Aalandslid och Walstad Enes (2012), Haugen och Dyrhaug (2014), Oppedal och Idsoe (2015), Stabell Wiggen (2016), Svendsen m.fl. (2016) och Dalgard m.fl. (2018).
14. Se Kjelaas och Eide (2015).
15. Se bland annat Stabell Wiggen (2014, 2016).
16. Många ensamkommande från Sri Lanka har sökt sig till just Norge.
17. Se Dalgard (2016).

3. Ensamkommande barn i Sverige

Asylsökande ensamkommande barn

Som framgår av tabell 2 ökade antalet ensamkommande barn som sökte asyl i Sverige varje år från 2005 fram till och med 2015. År 2014 och 2015 ökade antalet kraftigt och mångdubblades, men år 2016 återgick antalet asylsökande ensamkommande till ungefär samma nivå som 2009. Nedgången fortsatte under 2017 och är främst ett resultat av införandet av olika restriktioner vid gränser till och inom Europa, inklusive vid Sveriges gränser (se nästa avsnitt om mottagande, asylprövning och beslut). Enligt Migrationsverkets statistik sökte endast 1 336 ensamkommande barn asyl under 2017. I tabellen redovisas siffror för de sex länder från vilka det kommit flest asylsökande ensamkommande barn (efter uppgivet medborgarskapsland). Många barn har emellertid vistats en kortare eller längre period i ett annat land innan flykten till Sverige. Det är till exempel vanligt att barn med afghanskt medborgarskap varit bosatta en period i Iran innan de kom till Sverige. Av tabellen framgår att under perioden 2000–2016 var de vanligaste länderna från vilka ensamkommande asylsökande kom (i tur och ordning): Afghanistan, Somalia, Syrien, Etiopien, Eritrea och Irak. Antalet asylsökande från Syrien ökade kraftigt från 2012 och antalet sökande från Irak har varierat kraftigt; förändringar som återspeglar politiska händelser i dessa båda länder. Andra länder som många ensamkommande kommer från (men som inte är inkluderade i tabellen) är Marocko, Albanien, Libyen och Algeriet, dvs. främst länder i norra Afrika.

Tabell 2. Antal ensamkommande barn som sökt asyl i Sverige efter medborgarskap, 2000–2017.

År	Afghanistan	Eritrea	Etiopien	Irak	Somalia	Syrien	Totalt
2000	20	9	62	126	40	3	350
2001	34	6	91	187	48	4	461
2002	34	17	72	144	87	4	550
2003	64	14	184	67	107	4	561
2004	35	8	120	36	62	2	388
2005	27	15	96	69	33	1	398
2006	98	22	83	337	101	4	820
2007	160	38	113	621	189	5	1 264
2008	347	32	127	464	345	15	1 510
2009	780	49	192	110	913	18	2 250
2010	1 153	78	194	93	533	11	2 393
2011	1 693	64	269	64	251	18	2 657
2012	1 940	105	339	50	452	120	3 578
2013	1 247	345	383	48	576	364	3 852
2014	1 547	1 456	608	84	1 118	1 233	7 049
2015	23 480	1 939	1 716	1 097	2 058	3 777	35 369
2016	665	74	133	93	421	180	2 199
2017	222	52	53	52	159	159	1 336

Anm. Kvotflyktingar ingår inte.

Källa: Migrationsverket (2018), Asylsökande till Sverige under 2000–2017.¹

De flesta ensamkommande är tonåringar, men det kommer också en del yngre barn. Liksom i övriga Europa är merparten av de ensamkommande pojkar. I tabell 3 redovisas ålder och kön för dem som sökte asyl år 2015 och 2016. Bland de yngsta är flickorna och pojkarna ungefär lika många, vilket delvis kan förklaras med att några av de allra yngsta barnen kommer med en förälder som också är ensamkommande (dvs. under 18 år). Bland de äldre barnen är antalet pojkar betydligt fler än antalet flickor. Andelen flickor ökade markant mellan 2015 och 2016. Det förklaras av att antalet ensamkommande från Afghanistan sjönk kraftigt år 2016. Från Afghanistan kommer till övervägande delen pojkar. År 2016 ökade andelen som kom från olika afrikanska länder, länder från vilka en större andel av de ensamkommande är flickor.

Tabell 3. Asylsökande ensamkommande barn efter ålder och kön, 2015–2016.

Ålder	Flickor		Pojkar		Totalt		Andel flickor (%)	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
0–6 år	157	30	155	31	312	61	50	49
7–12 år	421	64	1 830	126	2 251	180	19	36
13–15 år	1 057	179	14 181	753	15 238	932	7	19
16–17 år	1 212	162	16 356	854	17 568	1 016	7	16
Totalt	2 847	435	32 522	1 764	35 369	2 199	8	20

Källa: Migrationsverket (2016, 2017), Inkomna ansökningar om asyl 2015 och inkomna ansökningar om asyl 2016.

Mottagande, asylprövning och beslut²

Efter att en asylansökan har gjorts kommer asylsökande ensamkommande efter en kortare tid i ett ankomstboende, som Migrationsverket svarar för, till en annan form av boende i olika delar av landet. Därefter placeras de i ett anläggningsboende (ABO) under tiden som asylprövningen pågår, eller i ett boende som den asylsökande ordnar på egen hand, s.k. eget boende (EBO). Vid ankomsten utses en god man för barnet av den kommun där barnet har placerats. Den gode mannen ska tillvarata barnets intresse. Det stora antalet ensamkommande barn har lett till att de personer som utses till god man ofta har detta uppdrag för ett flertal barn och därför inte alltid ägnar tillräckligt med tid åt varje barn. Ett annat problem vad gäller möjligheterna till en meningsfull kontakt mellan den gode mannen och det ensamkommande barnet är språksvårigheter. Den gode mannen behärskar i regel inte barnets modersmål eller något annat språk som barnet behärskar. Detta skulle i viss utsträckning kunna åtgärdas med hjälp av tolkar, men det finns en brist på kvalificerade (auktoriserade) tolkar. Bristen på auktoriserade tolkar gör sig även gällande vid barnets kontakter med Migrationsverket under asylprövningen och kan innebära att barnet inte alltid lyckas lägga fram alla relevanta fakta vid prövningen av sitt ärende.

I tabell 4 redovisas uppgifter om avgjorda asylansökningar för ensamkommande barn under perioden 2009–2017. Att antalet skiljer sig så pass mycket från antalet sökande har att göra med att få får beslut på sin ansökan om uppehållstillstånd samma år som de sökte asyl. Statistiken avser Migrationsverkets beslut. Beslut går att överklaga till migrationsdomstolen,³ vars beslut i sin tur går att överklaga till Migrationsöverdomstolen. Migrationsöverdomstolen behandlar endast fall som har betydelse som prejudikat eller där det finns synnerliga skäl som grovt rättegångsfel av migrationsdomstol. Det inkom ca 10 000 mål varje år under perioden 2011–2015 till migrationsdomstolarna, och ungefär lika många mål avgjordes varje år. Det går inte att utläsa från den publicerade statistiken hur många som avser ensamkommande barn och inte heller hur stor andel av målen som avgjordes till förmån för dem som överklagat (se Domstolsverket 2016).⁴

Tabell 4. Antal avgjorda asylansökningar avseende ensamkommande barn i Sverige, 2009–2017.

År	Avgjorda	Varav bifall	Varav avslag	Varav Dublin	Varav övriga	Genomsnittlig tid för handläggning (dagar)	Bifallsandel	Bifallsandel exkl. Dublin och övriga*
2009	1 682	1 060	345	141	136	115	63 %	75 %
2010	1 959	1 285	304	202	168	146	66 %	81 %
2011	2 744	2 036	441	113	154	144	74 %	82 %
2012	2 915	1 882	416	328	289	98	65 %	82 %
2013	2 942	1 955	435	166	386	120	66 %	82 %
2014	4 334	3 269	509	83	473	143	75 %	87 %
2015	4 660	3 076	426	61	1 097	195	66 %	88 %
2016	9 491	6 853	1 121	117	1 400	353	72 %	86 %
2017	7 480	5 429	1 428	61	562	578	73 %	79 %

Anm. Kvotflyktingar ingår inte. Övriga ansökningar är sådana som Migrationsverket inte prövat i sak, då den sökande avvikit eller återtagit sin ansökan.

Källa: Migrationsverket (olika år), Avgjorda asylärenden beslutade av Migrationsverket.

Asylprövningen tar som tidigare framgått ofta lång tid. Hur lång tid det tar varierar från år till år beroende på antal asylsökande, men också beroende på om barnet har identitetshandlingar eller inte, och vilka svårigheter Migrationsverket har att få fram tillräckligt underlag för att kunna fatta beslut i ärendet. Tabell 4 visar att den genomsnittliga handläggningstiden var 98 dagar år 2012 och 578 dagar år 2017, dvs. mer än ett och ett halvt år i genomsnitt.

Uppehållstillstånd beviljas på olika grunder. Tabell 5 visar antal ensamkommande som beviljats asyl utifrån dessa olika grunder under perioden 2009–2015. Alla kategorier ökade under perioden, mest ökade antalet som beviljats uppehållstillstånd som konventionsflyktingar.

Tabell 5. Beviljade uppehållstillstånd för ensamkommande barn utifrån olika grunder, 2009–2015.

År	Konventionsflykting	Skyddsbehov	Synnerligen ömmande omständigheter	Övrigt	Totalt
2009	68	774	209	9	1 060
2010	90	1 003	188	4	1 285
2011	160	1 292	579	5	2 036
2012	244	1 051	581	6	1 882
2013	384	1 093	465	13	1 955
2014	1 495	1 204	567	3	3 269
2015	1 410	1 114	545	7	3 076

Källa: Migrationsverket (olika år), Avgjorda asylärenden beslutade av Migrationsverket.

En lagändring under 2016 ledde till att det under det året fanns fem olika grunder. Under 2016 var antalet enligt dessa fem grunder: alternativt skyddsbehövande (3 775), konventionsflyktingar (1 948), särskilt och synnerligen ömmande omständigheter (939), övriga skyddsbehövande (46) och övrigt (145). Under 2017 var antalet enligt dessa grunder: alternativt skyddsbehövande (3 465), konventionsflyktingar (1 493), särskilt och synnerligen ömmande omständigheter (302), övriga skyddsbehövande (9) och övrigt (180).

Det har skett stora förändringar i den svenska migrationspolitiken sedan november 2015. Vi redovisar här några av de förändringar som berör ensamkommande som gjorts sedan dess. Den 12 november 2015 skärptes gränskontrollen till Sverige. Krav ställdes på transportörerna att deras passagerare skulle ha identitetshandlingar. Krav på pass eller nationellt id-kort vid inresa från Danmark gällde från den 4 januari 2016. Detta krav togs bort den 4 maj 2017. Från 20 juli 2016 gäller att de som sökt asyl efter den 24 november 2015 i regel får tillfälligt uppehållstillstånd; tre år för flyktingar och 13 månader för alternativt skyddsbehövande. Kvotflyktingar får fortfarande permanent uppehållstillstånd. Reglerna för anhöriginvandring har också skärpts, framförallt för anhöriga till alternativt skyddsbehövande. I vissa fall är det dock möjligt att få uppehållstillstånd för anhöriga till ensamkommande barn.

Merparten av de ensamkommande barnen saknar identitetshandlingar. Migrationsverket gör i sådana fall en prövning av framför allt två frågor: barnets ålder och varifrån barnet kommer.

Den första frågan är åldersbedömningen av dem som söker asyl som ensamkommande barn. De som bedöms vara 18 år eller äldre betraktas som vuxna. Deras ansökningar kommer då att behandlas enligt de regler som gäller för vuxna asylsökande. Sedan 2016 genomförs även medicinska åldersbedömningar i de fall där Migrationsverket tvivlar på den asylsökandes ålder. Undersökningarna är frivilliga och inkluderar röntgenundersökning av visdomständer och magnetkameraundersökning av knäleder. Det finns en omfattande debatt om svårigheterna med att avgöra åldern för dem som söker asyl som barn, då det alltid finns en felmarginal.⁵ För en del går det att hämta uppgifter om ålder från ett annat EU-land. Dessa uppgifter är dock inte alltid korrekta. Barnen kan t.ex. ha angivit en ålder som är högre än deras faktiska ålder för att undvika att hamna i förvar i exempelvis Grekland, något som skulle ha försvårat för dem att söka sig vidare norrut i Europa.

En andra fråga Migrationsverket söker svar på är varifrån de asylsökande kommer – flyr de från länder, eller delar av länder och förhållanden som gör att de har tillräckliga skäl för att beviljas uppehållstillstånd? Svaren på dessa frågor avgör om de blir beviljade uppehållstillstånd eller inte. I många mottagarländer – däribland Sverige – används språkanalys, dvs. att med hjälp av det språk (dialekt) som den asylsökande talar avgöra varifrån personen kommer. Kvaliteten i dessa metoder

har diskuterats och kritiserats en hel del, inte minst av lingvister då det finns en risk för felaktiga bedömningar och därför felaktiga beslut.⁶

Bifallsandelen för ensamkommande varierar i hög grad efter medborgarskap, men den varierar också från år till år för dem med ett givet medborgarskap. För barn från Syrien har bifallsandelen gått från mycket låga tal till 100 procent (bortsett från Dublinfall och övriga). Även ensamkommande från Eritrea hade år 2016 en bifallsandel på 100 procent, och den var nästan lika hög för statslösa (som i regel ursprungligen kommer från Palestina men som varit bosatta i Syrien närmast före flykten).⁷ Vi redovisar i tabell 6 bifallsandelar för dem som har fått sitt ärende avgjort år 2016, totalt och från de tio länder med flest beslut rörande asylansökningar. Besluten avser till stor del barn som har kommit före 2016. De som kommer från Nordafrika och europeiska länder får nästan alltid avslag på sin asylansökan. Många barn från dessa länder avviker innan ärendena hinner bli färdigbehandlade, då de vet att de kommer att få avslag på sin ansökan.

Tabell 6. Antal avgjorda asylansökningar för ensamkommande barn från de tio länder med flest beslut, 2016.

Land	Avgjorda	Bifallsandel	Bifallsandel exkl. Dublin och övriga*
Afghanistan	3 564	60 %	78 %
Albanien	130	1 %	1 %
Algeriet	41	2 %	20 %
Eritrea	1 002	96 %	100 %
Etiopien	387	81 %	87 %
Irak	316	41 %	66 %
Marocko	154	9 %	16 %
Somalia	743	72 %	81 %
Statslös	351	94 %	97 %
Syrien	2 477	95 %	100 %
Totalt	9 491	72 %	86 %

* Övriga ansökningar är ansökningar som Migrationsverket inte prövat i sak, då den sökande avvikit eller återtagit sin ansökan.

Källa: Migrationsverket.

Av tabell 4 och 6 framgår att många barn får avslag på sin asylansökan. Även för dessa barn saknas information om vad som händer efter ett avslag. Några återvänder till det land de kom ifrån, andra söker sig vidare till ett annat land i eller utanför Europa och en del finns kvar i Sverige som "papperslösa", dvs. vistas i Sverige utan att ha beviljats uppehållstillstånd. En del barn överklagar beslutet. De barn som får ett avslag i första instans, och som inte överklagar, eller får ett kvarstående avslag efter överklagande, har i praktiken samma alternativ som dem som avviker innan deras asylansökan har behandlats; att lämna Sverige för att återvända till hemlandet eller något annat land, eller att vara kvar i Sverige som papperslös. Migrationsverket ska kontakta det land barnet är medborgare i för att försöka åstadkomma en säker transport och ett säkert mottagande.

Om barnet får uppehållstillstånd utses en särskilt förordnad vårdnadshavare, som har uppdraget tills barnet fyller 18 år. Om föräldrar kommer till Sverige innan barnet fyllt 18 år övertar de vårdnaden. De ensamkommande som får uppehållstillstånd blir placerade i en kommun. Kommunplaceringen kan ha stor betydelse för deras möjligheter i framtiden på den svenska arbetsmarknaden, då arbetsmarknadsläget varierar mycket mellan olika delar av landet. Det finns också stora skillnader i hur mottagandet är organiserat i olika kommuner. När uppehållstillstånd beviljas blir personen folkbokförd. Det är fråga om med tidpunkten för detta beslut som det går att följa de ensamkommande barnen i vår databas.

Slutnoter kapitel 3

1. Migrationsverket publicerar statistik varje år den 1 januari uppgifter för det gångna året. Den förändras inte senare. Statistiken är tillgänglig på internet och kan hittas i fyra steg: Migrationsverket; Press; Nyheter, fakta...; Statistik och välj sedan relevant tabell.
2. För en studie av den svenska politiken och dess tillämpning för ensamkommande barn, se Hedlund (2016). Se också Zetterqvist Nelson och Hagström (2016).
3. Det finns fyra migrationsdomstolar. De är integrerade med länsrätterna i Göteborg, Luleå, Malmö och Stockholm.
4. Martén (2015) undersöker totalt 15 555 asylärenden som avgjordes i migrationsdomstolarna i Göteborg, Malmö och Stockholm under åren 2011–2013 och där nämndemän medverkat i domen. Hon finner att 13 procent fått sin överklagan bifallen. Av alla de fall som undersökningen behandlade avsåg 6 procent ensamkommande barn (3 procent av samtliga fall gällde fastställande av ålder).

5. Se Socialstyrelsen (2016a, b och c) för utredningar och förslag om regler. Se också SBU (2016), Statens medicinsk-etiska råd (2016) och Justitiedepartementet (2016). För några kritiska inlägg i debatten om medicinsk åldersbestämning, se bland annat Hjern och Ascher (2015), Hjern m.fl. (2012) och Kullman m.fl. (2016).

6. Se t.ex. Eades m.fl. (2003) och Eades (2009).

7. UNHCR (2016b) beräknar att det totalt finns över tio miljoner barn och vuxna som är statslösa i världen. Merparten finns i olika länder i Asien, men många finns också i Afrika.

4. Vår undersökning och vårt datamaterial

Vår studie bygger på paneldata för samtliga ensamkommande flyktingbarn som fick uppehållstillstånd och folkbokfördes under perioden 2003–2014.¹ Som tidigare nämnts använder vi EU:s och Migrationsverkets definition av ensamkommande barn, och utgår från den klassificering som Migrationsverket har gjort i samband med barnets asylansökan. En del barn som ingår i undersökningen har förenats med en eller båda föräldrarna under den studerade perioden. I några av analyserna undersöker vi om det har någon betydelse för hur det går för dem. I analysen jämför vi ensamkommande med barn och ungdomar som kommit från samma länder tillsammans med förälder eller annan legal vårdnadshavare, och med barn och ungdomar i samma ålder med svensk bakgrund (födda i Sverige med föräldrar födda i Sverige). Rapporten bygger främst på registerdata från SCB (databasen Stativ) och från Socialstyrelsen.² Vi har uppgifter för varje år under den studerade perioden och har därmed ett betydligt större antal observationer än i vår tidigare undersökning.³ Vi kan också undersöka om de resultat vi får i den här undersökningen överensstämmer med de tidigare resultaten.

Vi har uppgifter om barnens födelseland för de länder som det kommit många barn från, för övriga har vi samlingsbeteckningar.⁴ För barn som kommit från Asien gör vi följande uppdelning: Syrien, Afghanistan, Irak, Iran, Övriga länder i Mellanöstern, och Övriga Asien. Och för barn som kommit från Afrika: Somalia, Eritrea, Marocko, Algeriet, Etiopien, Gambia, Uganda, Övriga Nordafrika och Övriga Afrika.

Barn som är under 16 år går i regel i förskola, grundskola eller är i annan omsorg. Vi har därför begränsat den del av vår undersökning som avser utbildning till att omfatta ensamkommande som är 16 år eller äldre, eller som fyller 16 år under den period vi studerar. Då många av barnen är 16 eller 17 år när de blir folkbokförda,

innebär det att flertalet barn inkluderas. För vissa barn finns uppgifter för flera år då de är 16 år eller äldre, medan för andra, som för dem som blivit folkbokförda under 2014, endast finns uppgifter för ett år. Totalt har vi 61 834 observationer i vår undersökning. När vi undersöker deltagande i undervisning och exkluderar de yngsta barnen har vi 36 445 observationer, och när vi studerar arbetsmarknads-situationen, och begränsar oss till att studera dem som är 19 år eller äldre, har vi 23 122 observationer.

Tabell 7 visar antalet ensamkommande barn uppdelat på kön och år då uppehålls-tillstånd beviljades. Av tabellen framgår också hur många som ingår i undersök-ningen under vart och ett av de år vår undersökning omfattar. Antalet ökar för varje år allteftersom nya barn kommer till Sverige.

Tabell 7. Antal ensamkommande barn som beviljats uppehållstillstånd år 2003–2014, efter första året för beviljande av uppehållstillstånd och kumulativt antal.

År	Flickor		Pojkar		Totalt		Andel flickor (%)	
	Första år	Kumulativt antal	Första år	Kumulativt antal	Första år	Kumulativt antal	Första år	Kumulativt antal
2003	127	127	243	243	370	370	34	34
2004	51	178	59	303	110	481	46	37
2005	36	213	42	345	78	558	46	38
2006	68	278	111	452	179	730	38	38
2007	149	426	669	1 122	818	1 548	18	28
2008	164	588	583	1 702	747	2 290	22	26
2009	270	857	820	2 515	1 090	3 372	25	25
2010	305	1 167	1 056	3 587	1 361	4 754	22	25
2011	274	1 438	1 697	5 286	1 971	6 724	14	21
2012	1 068	2 519	2 408	7 715	3 476	10 234	31	25
2013	1 071	3 739	2 231	10 133	3 302	13 872	32	27
2014	672	4 402	2 364	12 499	3 036	16 901	22	26

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

Vi ser att antalet pojkar är betydligt större än antalet flickor alla år, men också att variationen mellan åren är betydande. Lägst andel flickor var det år 2011 (14 procent), medan andelen flickor var högst 2004 och 2005 (46 procent). Om vi ser till den population vi studerar, är andelen flickor dock relativt stabil sedan 2007 trots betydande årliga variationer. Ungefär en fjärdedel av de ensamkommande barn som har fått uppehållstillstånd och är kvar i landet är flickor.

Att andelen flickor varierar över tid beror till stor del på variationer i sammansättningen efter vilka länder barnen kommer från. Tabell 8 visar andelen flickor från ett urval av de länder för vilka vi har uppgifter. Som tidigare nämnts är andelen flickor från Afghanistan mycket låg, medan den är betydligt högre bland de ensamkommande från länder i Afrika. Av alla ensamkommande barn som kommit sedan 2003, och som fortfarande var kvar i Sverige år 2014, var andelen flickor från Afghanistan 7 procent, från Irak 17 procent och från Somalia 44 procent.

Tabell 8. Andel (%) flickor av ensamkommande barn efter land och år för uppehållstillstånd.

År	Irak	Afghanistan	Somalia	Eritrea	Övriga Afrika	Syrien
2003	14	11	58	33	56	*
2004	25	0	53	60	70	*
2005	43	33	50	0	44	*
2006	25	5	61	54	82	*
2007	11	2	41	50	29	*
2008	11	3	44	25	50	*
2009	20	2	41	68	61	*
2010	27	1	43	48	44	*
2011	32	5	36	53	34	*
2012	41	11	44	56	54	36
2013	33	10	48	36	47	33
2014	28	9	34	22	56	28

* Vi redovisar inte tal för Syrien för åren före 2012 då få ensamkommande kom från Syrien under de åren.

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

Som tidigare framgått kommer de ensamkommande barnen från många olika länder. Vilka länder som dominerat invandringen varierar mellan åren. Tabell 9 visar att under den period vi studerar var de vanligaste länderna Afghanistan, Irak och Somalia. Under 2014 kom också många ensamkommande barn från Syrien och Eritrea.

Tabell 9. De länder från vilka flest ensamkommande barn har beviljats uppehållstillstånd i Sverige, 2003–2014 (%) efter år uppehållstillstånd beviljats.

År	Afghanistan	Eritrea	Irak	Somalia	Syrien	Övriga Afrika	Övriga	Totalt
2003	12	1	37	27	0	10	13	100
2004	15	5	8	29	0	21	22	100
2005	8	5	9	28	1	30	19	100
2006	11	7	40	16	1	6	19	100
2007	19	2	54	19	0	2	4	100
2008	26	2	32	29	1	3	7	100
2009	40	2	7	40	0	3	8	100
2010	48	3	3	38	0	2	6	100
2011	69	3	3	12	0	2	11	100
2012	42	6	2	22	2	4	22	100
2013	31	5	1	36	8	3	16	100
2014	23	27	1	12	26	1	10	100

Anm. Procenttalen visar andel av samtliga ensamkommande barn som fått uppehållstillstånd under året.

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

En del av de ensamkommande barnen som har fått uppehållstillstånd har förenats med sina föräldrar i Sverige. Omkring 30 procent har förenats med åtminstone en förälder i Sverige; 23 procent av pojkarna och 48 procent av flickorna. I 60 procent av fallen hade föräldern fått uppehållstillstånd (och därmed folkbokförts) före barnet. Det betyder inte nödvändigtvis att föräldern har anlänt och sökt asyl före barnet, men i många fall är tidsskillnaden så stor att vi kan anta att föräldern har kommit före barnet. I de fall då föräldern har fått uppehållstillstånd före barnet är

barnet i mer än 50 procent av fallen tolv år eller yngre. Ju yngre barnet är då det får uppehållstillstånd, desto större är chansen att det har återförenats med en eller båda föräldrarna.

Det finns betydande skillnader i andelen som har återförenats efter vilket medborgarskap barnen har. Av de barn som kommer från Somalia har 47 procent återförenats med minst en förälder, från Övriga Afrika 37 procent, från Syrien 29 procent, från Irak 28 procent, från Iran 23 procent och från Afghanistan 14 procent.

Det finns också stora skillnader beroende på vilket år barnet har fått uppehållstillstånd. Bland de barn som kom 2012 och 2013 hade en betydligt större andel förenats med minst en förälder jämfört med dem som kommit andra år. En trolig förklaring är variationer i tillståndsgivningen vad gäller återförening.

Slutnoter kapitel 4

1. Att asylsökande folkbokförs först när de får uppehållstillstånd innebär att det som räknas som ett barns "ankomstår" i vårt datamaterial ofta inte är det år som barnet kom till Sverige utan det år de fick uppehållstillstånd.
2. Som av SCB kopplats till de registerdata vi erhållit från SCB.
3. Ett fåtal barn har lämnat Sverige eller har avlidit under perioden. För dessa barn finns inte uppgifter för alla år efter att de har fått uppehållstillstånd fram till och med 2014.
4. Detta för att enskilda individer inte ska kunna identifieras.

5. Resultat

I detta avsnitt presenterar vi resultat från vår undersökning av hur det går för de ensamkommande att utbilda sig, etablera sig på arbetsmarknaden, samt uppgifter om deras hälsa och civilstånd.

De ensamkommande i utbildning¹

En persons utbildning påverkar starkt möjligheterna på arbetsmarknaden. De möjligheter ensamkommande barn har att tillgodogöra sig utbildning i Sverige beror bland annat på vilken utbildning de har vid ankomsten till Sverige, vilket i sin tur beror på vilket land de kommer från, hur deras familjeförhållanden och sociala förhållanden såg ut i hemlandet och på vägen till Sverige. Om de har varit på väg under en längre period och då varit utan undervisning, ställer det ännu högre krav på dem när de ska ta del av utbildning i Sverige.² Tyvärr saknas uppgifter om barnens utbildning före ankomsten till Sverige i våra data, men vi vet att det finns en stor variation när det gäller förkunskaperna bland de ensamkommande och att merparten inte kan avsluta gymnasieskolan vid samma ålder som ungdomar med svensk bakgrund.

För folkbokförda barn har kommunen ett aktivitetsansvar, som innebär att kommunen ska erbjuda utbildning och sysselsättning för ungdomar som inte studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan.³ Merparten av de ensamkommande barnen är i övre tonåren när de får uppehållstillstånd. Det första steget är undervisning i det svenska språket. För denna åldersgrupp sker undervisningen i svenska främst i form av språkinträdning, som är en utbildningsform för ungdomar som har kommit till Sverige de senaste fyra åren. För rätt till språkinträdning krävs att barnet är folkbokfört, men även andra kan erbjudas att delta. Språkinträdningen tillkom efter den senaste gymnasiereformen (Gy11) och ersatte då det som tidigare

kallades för det individuella programmet (IV). Utbildningen har fokus på svenska språket för att eleven ska kunna gå vidare till gymnasieskolans övriga program eller till annan utbildning. Antalet barn som deltar i språkintröduktion ökade kontinuerligt sedan starten 2011 fram till och med läsåret 2016/2017 och utgör idag över hälften av eleverna i introduktionsprogrammen.⁴ Nästan 10 procent av eleverna i gymnasieskolan är inskrivna på språkintröduktion.⁵

Nedan redovisar vi hur vanligt det är att ungdomar och unga vuxna studerar i olika åldrar samt högsta avslutade utbildning. Vi undersöker om ensamkommande som avslutat sin gymnasieutbildning gör det med genomgången eller avbruten utbildning. Gymnasieutbildningen är med tanke på barnens ålder vid ankomsten av särskild betydelse. Vi undersöker också hur vanligt det är att kombinera utbildning och arbete. Deltagande i utbildning avser höstterminen respektive år.

Tabell 10 visar andelen unga som studerar (mätt som deltagande i utbildning). Som jämförelse visas även uppgifter för unga som har invandrat tillsammans med sina föräldrar och personer i samma ålder med svensk bakgrund (som är födda i Sverige och har föräldrar som är födda i Sverige). Vi ser att de flesta ensamkommande i åldersgruppen 19–21 är i utbildning och att det är en betydligt större andel ensamkommande som studerar jämfört med svenskfödda. Medan det är något vanligare att studera bland ensamkommande män i åldern 19–20 år än bland ensamkommande kvinnor i samma ålder så är kvinnorna i utbildning i högre utsträckning i åldern 21–27 år.

Tabell 10. Andel (%) studerande i åldern 19–27 år bland ensamkommande, unga som kommit med sina föräldrar samt unga födda i Sverige.

Ålder	Ensamkommande		Kommit med föräldrar		Födda i Sverige	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	83	91	68	69	36	34
20	75	79	63	59	38	31
21	63	60	58	49	44	33
22	49	39	54	42	46	33
23	48	31	49	37	44	32
24	41	27	42	33	40	30
25	38	26	36	28	34	25
26	29	26	31	23	27	20
27	23	19	26	19	22	17

Källa: Beräkningar baserade på vår databas; uppgifterna avser åren 2003–2014.

Då fördelning på ålder inom åldersspannet och redan uppnådd utbildning ser olika ut för ensamkommande och den svenska jämförelsegruppen har vi undersökt hur andelen i utbildning varierar när vi kontrollerar för ålder och uppnådd utbildning samt en del andra faktorer. Vi finner att de ensamkommande betydligt oftare är i utbildning än vad som är fallet för den svenska jämförelsegruppen. De som kommit som barn med sina föräldrar är också oftare i utbildning än svenskfödda men mindre ofta än de ensamkommande. En förklaring kan vara att många ensamkommande kommit när de var 16 eller 17 år och därför genomgår olika former av utbildning vid en högre ålder än vad de med svensk bakgrund gör, speciellt när de är 20–22 år (se appendix, Tabell 1).

Vilken nivå de ensamkommande studerar på varierar naturligtvis med åldern och vilken utbildning de har när de kommer till Sverige. Bland 16-åringarna studerar de flesta på gymnasial nivå, men var fjärde är fortfarande kvar i grundskolan. I åldersgruppen 17–19 studerar i stort sett alla på gymnasiet. Bland de ensamkommande i åldern 20–21 är fortfarande många kvar i gymnasieskolan, men det är också vanligt att studera på Komvux. För dem som är 22 år eller äldre är Komvux den vanligaste

utbildningsformen, men även andra utbildningsformer som grundläggande högskoleutbildning, folkhögskola, SFI och arbetsmarknadsutbildning (för män) förekommer (se appendix, Tabell 2a och 2b).

Det är av stort intresse att se vilken utbildning de ensamkommande har i olika åldrar då utbildningsnivån har stor betydelse för etableringen på arbetsmarknaden. I tabell 11a och 11b redovisar vi den högsta utbildning som ensamkommande män och kvinnor deltagit i, i olika åldrar. Många har grundskola som sin högsta utbildning, och då ofta grundskoleutbildning som är kortare än nio år, trots att de är mellan 20 och 30 år gamla. Få har avslutat eftergymnasial utbildning. Vi ser också att det för många av de yngsta saknas uppgift om utbildningsbakgrund. Det behöver inte betyda att de saknar utbildning, utan kan betyda att uppgifter om utbildning från hemlandet eller annat land saknas i de register vi har tillgång till. Från 19 års ålder faller andelen med okänd utbildning, i synnerhet för män. Bland kvinnor har fortfarande en relativt stor andel okänd utbildning.

Tabell 11a. Ålder och högsta utbildning individen deltagit i, ensamkommande kvinnor (procentuell fördelning).*

Ålder	Grundskola, kortare än 9 år	Grundskola 9 år	Gymnasieskola	Kort eftergymnasialutbildning	Lång eftergymnasialutbildning	Okänd
16	1	35	0	0	0	65
17	2	25	0	0	0	73
18	5	19	2	0	0	75
19	10	21	6	0	0	63
20	17	26	12	1	0	44
21	21	27	24	2	0	26
22	20	25	37	5	1	13
23	20	23	39	7	3	9
24	17	23	41	6	7	6
25	17	16	48	4	10	5
26	12	16	52	6	10	4
27	9	14	53	5	13	6

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

* Deltagande i utbildning är ej detsamma som avslutad utbildning.

Tabell 11b. Ålder och högsta utbildning individen deltagit i, ensamkommande män (procentuell fördelning). **

Ålder	Grundskola, kortare än 9 år	Grundskola 9 år	Gymnasie-skola	Kort efter-gymnasial Utbildning	Lång efter-gymnasial utbildning	Okänd
16	2	25	0	0	0	73
17	3	20	0	0	0	77
18	8	18	1	0	0	73
19	13	23	4	0	0	60
20	22	29	11	1	0	38
21	26	29	26	1	0	18
22	26	24	42	3	1	6
23	26	20	43	4	2	5
24	28	21	41	5	3	3
25	26	19	40	6	4	4
26	22	20	42	8	6	3
27	21	18	42	6	11	1

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

** Deltagande i utbildning är ej detsamma som avslutad utbildning.

Bland dem som är 22 år eller äldre är det vanligast med gymnasieskola som den högsta utbildningsnivå individen deltagit i. Det är därför av intresse att närmare undersöka vilken typ av gymnasieutbildning de ensamkommande har. Har de en längre eller kortare gymnasieutbildning? Har de fullföljt gymnasieutbildningen eller avbrutit den? Det framgår tyvärr inte i våra data om utbildningen avser studier i Sverige eller i ett annat land, där utbildningen kan ha ett helt annat upplägg vad gäller t.ex. utbildningens längd. Vi har gjort en uppdelning efter kön och ålder. Huvudresultatet är att få har fullföljt en treårig gymnasieutbildning. Det pekar på ett stort behov av olika typer av kompletterande utbildning för ensamkommande barn (se appendix, Tabell 3a och 3b).

En del av de ensamkommande kombinerar studier och arbete och får då sina första arbetslivserfarenheter. Tabell 12 visar hur vanligt det är att kombinera studier med arbete i åldern 19–27 år bland ensamkommande, unga som har invandrat med sina

föräldrar samt svenskfödda. Vi ser att skillnaderna mellan de tre grupperna är relativt små, mellan 10 och 20 procent både arbetar och studerar. Det är ungefär lika vanligt att kvinnor och män kombinerar studier och arbete.

Tabell 12. Andel (%) i åldern 19–27 år som både arbetar och studerar bland ensamkommande, unga som kommit med sina föräldrar, samt unga födda i Sverige.

Ålder	Ensamkommande		Kommit med föräldrar		Födda i Sverige	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	8	11	13	11	13	9
20	8	11	12	10	15	8
21	15	16	14	11	18	10
22	15	15	16	13	19	11
23	16	14	17	13	19	12
24	15	13	16	14	19	13
25	13	12	12	10	14	10
26	10	14	12	10	13	9
27	10	12	11	9	12	8

Källa: Beräkningar baserade på vår databas; uppgifterna avser åren 2003–2014.

Vi har också gjort skattningar där vi tar hänsyn till olika faktorer som kan tänkas påverka benägenheten att både arbeta och studera. De faktorer som inkluderats är bland annat kön, ålder, utbildning, tid i Sverige, bostadslän och födelseland. Vi finner att män givet dessa faktorer något oftare kombinerar arbete och studier än kvinnor, att de som är yngre, har mer utbildning och bor i Stockholms län oftare kombinerar arbete och studier än andra. Ju längre en person har varit i Sverige, desto vanligare är det att kombinera arbete och utbildning. Ensamkommande män från Afghanistan kombinerar oftare arbete med studier än ensamkommande män från andra länder. Vi jämför då med dem som bara studerar, bara arbetar, eller varken arbetar eller studerar (se appendix, Tabell 4).

När vi jämför ensamkommande med unga från samma länder som har invandrat tillsammans med sina föräldrar, finner vi att ensamkommande något oftare kombine-

rar arbete och studier när hänsyn tas till ovan nämnda faktorer (se appendix, Tabell 5). Vi har också jämfört med unga i samma ålder med svensk bakgrund. Resultaten visar att ensamkommande betydligt oftare kombinerar arbete och studier än de med svensk bakgrund (se appendix, Tabell 6).

De ensamkommande på arbetsmarknaden

I det här avsnittet undersöker vi hur det har gått för de ensamkommande ungdomarna att etablera sig på arbetsmarknaden. När de kommer till Sverige är de i en ålder då de flesta ungdomar ännu inte är i arbetslivet. Efter några år uppnår de emellertid den ålder då många träder in på arbetsmarknaden. Vi tittar här på hur många som har fått arbete och vad de har för yrken och löneinkomster. Det är viktigt att komma ihåg att individer som är i samma ålder kan ha varit i Sverige olika länge.

För att studera ensamkommandes etablering på arbetsmarknaden studerar vi både individens sysselsättningsstatus i november respektive år, samt individens årliga samlade inkomst från förvärvsarbete. Vi studerar även vilka yrken de ensamkommande vanligen etablerar sig i. Förklaringen till att vi använder just dessa uppgifter beror på hur data över sysselsättningsstatus, inkomster och yrken sammanställs och redovisas av SCB.⁶ Uppgiften om sysselsättningsstatus baseras på uppgifter avseende november månad respektive år. Om inkomsten överstiger en given nivå denna månad räknas individen som sysselsatt. Motsvarande uppgifter är dock inte tillgängliga för årets övriga månader. Istället sammanställer SCB individens samlade inkomst från förvärvsarbete under året utan hänsyn till arbetets omfattning eller när under året inkomsten har intjänats. Uppgiften ger dock en god indikation på om individen huvudsakligen varit sysselsatt under året. Dessa register täcker rikets totalbefolkning. Uppgiften om individens yrke är hämtad från den så kallade lönestrukturstatistiken, som är en urvalsundersökning. Denna täcker samtliga anställda i offentlig sektor, samtliga större företag (minst 500 anställda) inom privat sektor samt ett urval av anställda vid mindre företag (färre än 500 anställda) inom privat sektor. Totalt täcker statistiken cirka 45 procent av alla anställda inom privat sektor.

Sysselsättning

Tabell 13 visar hur stor andel av de ensamkommande som är i arbete i olika åldrar. Som jämförelse visas även individer som invandrat till Sverige med sina föräldrar samt svenskfödda individer. Vi ser att få ensamkommande i åldern 19–20 arbetar, vilket kan förklaras av att de flesta i den åldern studerar. Sedan ökar andelen i arbete gradvis med åldern, vid 27 års ålder har två tredjedelar av männen och drygt hälften av kvinnorna arbete. Sysselsättningsgraden bland ensamkommande män är något högre än för män som kommit med sina föräldrar, men betydligt lägre än för svenskfödda män i motsvarande ålder. De ensamkommande kvinnorna har lägre sysselsättning än både kvinnor som invandrat tillsammans med sina föräldrar och svenskfödda kvinnor.

Tabell 13. Andel (%) i åldern 19–27 år som arbetar bland ensamkommande, unga som kommit med sina föräldrar, samt unga födda i Sverige.

Ålder	Ensamkommande		Kommit med föräldrar		Födda i Sverige	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	10	14	24	22	56	50
20	11	18	25	27	58	55
21	24	35	32	37	59	62
22	34	50	38	45	60	65
23	40	59	44	51	63	68
24	43	64	49	57	67	72
25	43	62	51	57	68	73
26	51	65	56	61	73	77
27	56	66	60	64	77	81

Källa: Beräkningar baserade på vår databas; uppgifterna avser åren 2003–2014.

Ett positivt resultat är att andelen sysselsatta bland de ensamkommande är högre givet ålder nu när även uppgifter från år 2013 och 2014 inkluderas, i synnerhet för kvinnor, än i vår tidigare undersökning som avsåg perioden 2003–2012.

Vi har också gjort beräkningar där vi studerar sysselsättningen bland ensamkommande samtidigt som vi tar hänsyn till andra relevanta faktorer som kön, ålder, utbildning, tid i Sverige, bostadslän och födelseland (se appendix, Tabell 7). Resultaten visar, liksom i tabellen ovan, att ensamkommande kvinnor är i arbete mindre ofta än män och att andelen sysselsatta ökar med åldern. Ett annat resultat är att de som har någon form av utbildning som är högre än grundskola oftare är sysselsatta. Andelen som är sysselsatta ökar också med tid som folkbokförd i Sverige. De som bor i Stockholms län är betydligt oftare sysselsatta än de som bor i andra delar av landet. Det gäller både män och kvinnor. Ensamkommande män från Afghanistan är klart oftare sysselsatta än de som kommit från andra länder. Skillnaderna är mindre tydliga för kvinnor.

Vi har också undersökt i vilken utsträckning ensamkommande är i arbete jämfört med personer som invandrat tillsammans med sina föräldrar från samma länder. När hänsyn tas till bland annat ålder, tid i Sverige, utbildning, län och födelseland, finner vi att ensamkommande i större utsträckning är i arbete. Effekten finns för både män och kvinnor men är något större för män (se appendix, Tabell 8). Även ensamkommande som har förenats med minst en förälder i Sverige är i arbete i lägre utsträckning än ensamkommande som inte har förenats med sina föräldrar. När vi jämför ensamkommandes sysselsättning med individer med svensk bakgrund, finner vi att ensamkommande män något oftare är i arbete än de med svensk bakgrund när vi kontrollerar för ålder, utbildning och en del andra faktorer som kan förväntas påverka sysselsättningen. För kvinnor gäller däremot att ensamkommande mindre ofta är i arbete än de med svensk bakgrund. Det är dock viktigt att understryka att jämförelsen av sysselsättningsstatus mellan ensamkommande och personer med svensk bakgrund gäller givet utbildningsnivå. Ensamkommande har i genomsnitt betydligt lägre utbildning än de med svensk bakgrund. Jämförelsen görs alltså i huvudsak mellan ensamkommande och svenskfödda med låg utbildning eller gymnasieutbildning (som oftast är ofullständig för de ensamkommande). Inom denna grupp återfinns de svenskfödda som generellt har det svårast att etablera sig på arbetsmarknaden. Utan hänsyn tagen till utbildningsnivå och andra variabler är sysselsättningsgraden betydligt högre bland svenskfödda än utrikes födda (se appendix, Tabell 9).

Yrkesfördelning

För de individer där vi har uppgift om yrke arbetar merparten av de ensamkommande kvinnorna inom service-, omsorgs- och försäljningsyrken. En närmare uppdelning visar att den övervägande delen av dem arbetar som vård- och omsorgspersonal. Uppgifter om yrke saknas emellertid för många ensamkommande kvinnor, speciellt de yngre, vilket pekar på att många arbetar i mindre företag i den privata sektorn för vilka vi saknar data (se appendix, Tabell 10a).

För de ensamkommande män för vilka vi har uppgifter om yrke dominerar service-, omsorgs- och försäljningsyrken, yrken inom byggverksamhet, maskinell tillverkning och transport, samt yrken med krav på kortare utbildning eller introduktion. En finare uppdelning visar att många arbetar som köks- och restaurangbiträden, som försäljare inom detaljhandeln och som vård- och omsorgspersonal. Liksom för kvinnorna saknas dock uppgifter för många män, särskilt i de yngre åldrarna (se appendix, Tabell 10b).

Löneinkomster

Tabell 14 visar ensamkommandes årslöneinkomster för 2014 efter ålder och kön, och om de som arbetar samtidigt studerar eller inte. Som förväntat stiger löneinkomsterna gradvis med åldern, de är högre för män än för kvinnor och är högre för dem som enbart arbetar än för dem som kombinerar arbete med studier.

Tabell 14. Ensamkommandes genomsnittliga årslöneinkomster (tusentals kronor) efter ålder, 2014.

Ålder	Män			Kvinnor		
	Alla	De som kombinerar med studier	De som enbart arbetar	Alla	De som kombinerar med studier	De som enbart arbetar
19	82	76	135	65	63	*
20	123	113	151	138	143	*
21	144	124	165	123	115	138
22	193	178	201	156	143	166
23	198	163	213	176	133	219
24	227	183	237	156	*	170
25	227	*	234	188	*	182
26	286	*	306	184	*	187
27	256	*	264	227	*	212

Anm. Endast de som har en löneinkomst ingår. *Alltför få observationer för att kunna redovisas

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

Jämfört med vår tidigare undersökning, där vi redovisade inkomsterna för 2012, har flertalet åldersgrupper fått betydande inkomstökningar (se appendix, Tabell 11). Vi har också studerat betydelsen av olika faktorer för löneinkomsten för dem som har arbete. De faktorer som inkluderats är bland annat kön, ålder, utbildning, tid i Sverige, bostadslän och födelseland. Resultaten visar att kvinnor har betydligt lägre löneinkomster än män givet övriga faktorer. Det finns även skillnader mellan ålders- och utbildningsgrupper, dock mindre än vad vi hade förväntat oss. Avkastningen av utbildning verkar inte vara särskilt hög. Ett annat resultat är att de som har varit länge i Sverige (kommit när de har varit yngre) har högre löneinkomster givet ålder m.m. Ett mycket tydligt resultat är att ensamkommande som bor i Stockholms län har betydligt högre inkomster än ensamkommande som bor i andra län, det gäller framför allt männen. Män från Afghanistan har klart högre löneinkomster än män från andra länder. Ensamkommande som har föräldrar bosatta i Sverige har lägre löneinkomster än de som inte har det; det gäller i synnerhet kvinnor. En förklaring skulle kunna vara att de med föräldrar på plats får en roll i familjen som innebär hushållsarbete som att passa yngre syskon (se appendix, Tabell 12).

Vi har också jämfört löneinkomsterna för ensamkommande med dem som kommit tillsammans med sina föräldrar från samma länder. Vi finner att när vi tar hänsyn till ålder, utbildning, civilstånd, bostadslän och födelseland har de ensamkommande högre löneinkomster. Skillnaden finns för både män och kvinnor men den är något större för män (se appendix, Tabell 12).

När vi jämför ensamkommandes löneinkomster med personer i samma ålder med svensk bakgrund finner vi att ensamkommande har klart lägre inkomster. Om vi kontrollerar för ålder, utbildning, civilstånd och bostadslän har ensamkommande emellertid högre löneinkomster än personer med motsvarande egenskaper men med svensk bakgrund. Det gäller för både män och kvinnor. Däremot har de som kommit från samma länder tillsammans med sina föräldrar lägre inkomster än de med svensk bakgrund. Som tidigare påpekats har ensamkommande i genomsnitt betydligt lägre utbildning än de med svensk bakgrund, och löneinkomsterna stiger med ökad utbildning. Bland lågutbildade unga med svensk bakgrund kan också finnas en överrepresentation av ungdomar som av andra orsaker har svårt att få arbete. Vi vill också understryka att analysen avser inkomster av arbete utan hänsyn till tjänstgöringsomfattning eller faktisk arbetad tid och inte timlön. Skillnaden i löneinkomst givet övriga variabler skulle alltså delvis kunna bero på att ensamkommande arbetar fler timmar, t.ex. oftare arbetar övertid (se appendix, Tabell 13).

Varken i arbete eller utbildning

I det här avsnittet undersöker vi hur vanligt det är att unga varken arbetar eller studerar. Under senare år har begreppet NEET (Not in Education, Employment, or Training), som står för dem som varken är i arbete eller utbildning, kommit att ofta användas som mått för att se hur stor andel av de unga som har problem med att etablera sig på arbetsmarknaden.⁷ En alternativ benämning är att säga att dessa ungdomar ingår i UVAS-gruppen (Ungdomar som Varken Arbetar eller Studerar).

I tabell 15 nedan redovisas andelen som varken arbetar eller studerar i olika åldrar och grupper. Vi ser att det är vanligare bland både ensamkommande och unga som invandrat tillsammans med sina föräldrar att varken arbeta eller studera än bland

svenskfödda. Högst andel ”inaktiva” har ensamkommande kvinnor, som har betydligt högre andel än ensamkommande män. Motsvarande könsskillnader går inte att finna bland dem som kommit med sina föräldrar eller är födda i Sverige.

Tabell 15. Andel (%) i åldern 19–27 år som varken arbetar eller studerar bland ensamkommande, unga som kommit med sina föräldrar, samt unga födda i Sverige.

Ålder	Ensamkommande		Kommit med föräldrar		Födda i Sverige	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	14	5	15	14	7	10
20	19	8	16	13	6	9
21	25	12	17	15	7	7
22	25	13	17	14	7	7
23	23	14	16	15	7	6
24	28	13	17	15	7	6
25	24	16	17	15	7	6
26	27	17	18	16	8	7
27	24	15	18	17	8	7

Källa: Beräkningar baserade på vår databas; uppgifterna avser åren 2003–2014.

Om vi jämför med resultaten i vår tidigare undersökning som avsåg perioden 2003–2012, finner vi att NEET-andelarna är lägre bland ensamkommande kvinnor i vår nya undersökning, vilket kan tolkas som en positiv utveckling under 2013 och 2014. För ensamkommande män är andelarna ungefär desamma i våra båda undersökningar.

Vi undersöker också hur olika faktorer samvarierar med att tillhöra NEET-gruppen. De faktorer som inkluderats är bland annat kön, ålder, utbildning, tid i Sverige, bostadslän och födelseland. Vi ser att kvinnor betydligt oftare än män tillhör NEET-gruppen även när andra faktorer beaktas, men också att gifta kvinnor oftare tillhör NEET jämfört med ogifta kvinnor. Att ha varit folkbokförd länge i Sverige ökar också sannolikheten att varken studera eller arbeta. Att ha minst en förälder folkbokförd i Sverige minskar däremot sannolikheten. Lägre sannolikhet att varken arbeta eller

studera har även ensamkommande pojkar från Afghanistan (jämfört med pojkar från andra länder) och ensamkommande som är bosatta i Stockholm (jämfört med dem som bor i andra län) (se appendix, Tabell 14).

Vi har också undersökt i vilken utsträckning ensamkommande tillhör NEET-gruppen jämfört med barn som kommit med sina föräldrar från samma länder. Resultaten visar att när vi tar hänsyn till ålder, tid i Sverige, utbildning, bostadslän och födelse-land, finner vi att ensamkommande i något lägre utsträckning tillhör NEET-gruppen. Skillnaden går att finna för både män och kvinnor men är något större för män (se appendix, Tabell 15).

En jämförelse med unga med svensk bakgrund visar att ensamkommande mindre ofta tillhör NEET-gruppen när vi kontrollerar för ålder, utbildning, civilstånd och bostadslän. Det gäller för män och i lägre grad också för kvinnor. Resultaten kan ses som en indikator på att ensamkommande i hög grad blir integrerade i det svenska samhället när de blivit unga vuxna givet den utbildning de har. Det bör dock understrykas att vi i analysen gör jämförelser utifrån given utbildningsnivå och att de ensamkommande i genomsnitt har betydligt lägre utbildning än svenskfödda (se appendix, Tabell 16).

Ensamkommandes civilstånd och hälsa

I det här avsnittet behandlar vi kortfattat ensamkommandes hälsa och civilstånd. I tabell 16 redovisas civilståndssammansättning efter ålder och kön. Vi finner att ensamkommande mindre ofta är ogifta än de som kommit med sina föräldrar. Det gäller både män och kvinnor. Ett resultat som överraskar är att en så hög andel av de ensamkommande kvinnorna är skilda. Betydligt färre ensamkommande män är skilda, liksom kvinnor och män som kommit tillsammans med sina föräldrar och svenskfödda i samma ålder. Antalet ensamkommande kvinnor i de högre åldrarna (24–27 år) är dock få, färre än 100 per årsklass.

Tabell 16. Civilstånd (procentuell fördelning) för ensamkommande och unga som kommit med sina föräldrar, 2014.

Ålder	Ensamkommande						Barn som kommit med förälder/annan legal vårdnadshavare					
	Män			Kvinnor			Män			Kvinnor		
	Ogift	Gift	Skild	Ogift	Gift	Skild	Ogift	Gift	Skild	Ogift	Gift	Skild
19	98	2	0	92	8	0	99	1	0	91	9	0
20	94	6	0	87	12	1	98	2	0	89	11	0
21	87	13	1	81	18	2	97	3	1	85	15	1
22	82	18	1	70	24	6	92	8	0	79	19	2
23	77	20	4	48	37	15	86	11	3	69	26	5
24	74	22	4	47	35	18	85	13	2	64	30	6
25	57	34	9	36	45	19	86	12	2	60	30	10
26	76	24	0	40	40	21	84	13	4	56	33	11
27	58	35	7	38	24	38	74	20	7	52	35	13

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

I tabell 17 redovisas motsvarande tal för dem som har svensk bakgrund. Vi ser att de i mycket mindre utsträckning är gifta eller skilda. En del av förklaringen skulle kunna vara att de med svensk bakgrund oftare är sammanboende utan att vara gifta.

Tabell 17. Civilstånd (procentuell fördelning) för unga med svensk bakgrund, 2014.

Ålder	Svensk bakgrund					
	Män			Kvinnor		
	Ogift	Gift	Skild	Ogift	Gift	Skild
19	100	0	0	100	0	0
20	100	0	0	99	1	0
21	100	0	0	99	1	0
22	99	1	0	98	2	0
23	99	1	0	96	4	0
24	98	2	0	93	6	1
25	95	5	0	90	9	1
26	93	7	0	86	12	2
27	89	10	1	81	17	2

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

Ett annat viktigt område är hälsotillståndet hos ensamkommande. Vi redovisar i tabell 18 andelen ensamkommande i åldern 19–29 som har blivit diagnostiserade med en psykiatrisk diagnos och jämför med unga som invandrat med sina föräldrar samt med svenskfödda i samma ålder.

Tabell 18. Procentuell andel i åldern 19–29 år som någon gång under perioden 2003–2014 blivit diagnostiserade med en psykiatrisk diagnos.

Vårdform	Ensamkommande		Kommit som barn med förälder		Födda i Sverige	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Öppenvård	8,92	9,27	10,68	9,48	1,74	1,30
Slutenvård	3,95	3,64	3,79	4,22	0,55	0,48
Tvångsvård	0,96	1,06	0,52	0,67	0,06	0,07

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

Av tabellen framgår att både ensamkommande och unga som har kommit med sina föräldrar betydligt oftare har diagnostiserats med en psykiatrisk diagnos, jämfört med dem som är födda i Sverige och vars föräldrar också är födda i Sverige. Att psykisk ohälsa är mer vanligt förekommande hos ensamkommande och unga som invandrat med sina föräldrar, jämfört med unga med svensk bakgrund, skulle kunna vara en bidragande orsak till skillnader i utfall vad gäller utbildning och arbete.⁸

När vi studerar de ensamkommande separat och kontrollerar för bland annat ålder, födelseland, utbildning och bostadslän, finner vi att kvinnor något oftare än män har fått en psykiatrisk diagnos. Andelen är lägre för ensamkommande som har längre utbildning, lägre för dem som förenats med sina föräldrar och högre för dem som flyttat inom landet. Gör vi en jämförelse mellan ensamkommande och de som kommit med sina föräldrar finner vi att ensamkommande något oftare har en psykiatrisk diagnos givet övriga faktorer.

Slutnoter kapitel 5

1. För studier av nyanlända i utbildning i Sverige, se Bunar (red.) (2015).
2. Många barn har under lång tid före flykten till Europa vistats i andra länder än det land de har medborgarskap i. Ett exempel är att många afghanska flyktingar bor i Iran och Pakistan. Se UNHCR (2016a) som bygger på intervjuer av ensamkommande afghanska barn som kom 2015 till Sverige. Många av dessa barn hade bott i Iran.
3. För skolresultat för utrikes födda barn i grundskolan se Grönqvist och Niknami (2017) och för barn som kommer till Sverige under grundskolans senare år se SOU 2017:54.
4. Antalet elever i årskurs 1 på språkintruktionsprogrammet minskade från 23 100 höstterminen 2016 till 19 400 höstterminen 2017 enligt preliminär statistik från Skolverket.
5. Se Skolverket (2010) för mer information om programmet och hur det går för deltagarna. Se också Eriksson m.fl. (2002) för en diskussion av kompletterande utbildning i modersmålet för flyktingbarn.
6. För uppgifter om hur det går för utrikes födda på årsbasis se arbetskraftsundersökningarna (AKU). Se t.ex. AKU (2018).
7. För en genomgång av olika mått på ungdomars problem på arbetsmarknaden, se t.ex. Olofsson och Wadensjö (2015).
8. Se även Manhica (2017) om unga flyktingars mentala hälsa. Se också för studier om de asylsökande barnens hälsa Ramel m.fl. (2015) och Hamed och Bradby (2017).

6. Slutsatser

Vi ska här sammanfatta de viktigaste resultaten, peka på områden där det krävs insatser, samt lyfta fram behov av förbättringar av den offentliga statistiken.

Sammanfattning av resultat

Upp till 21 års ålder är de allra flesta ensamkommande i någon form av utbildning. Många ensamkommande studerar på gymnasial nivå även efter 19 års ålder; på Komvux och i andra utbildningsformer. Resultaten i gymnasieskolan är ofta otillfredsställande – få fullföljer en treårig gymnasieutbildning.

Att få ensamkommande har gymnasieutbildning med fullständiga betyg eller högre utbildning påverkar naturligtvis deras möjligheter att få arbete. Under 2013 och 2014 har det gått något bättre än under tidigare år för ensamkommande att få arbete i Sverige, men det återstår mycket innan de har arbete i samma utsträckning som svenskfödda. Vid 27 års ålder har 66 procent av de ensamkommande männen och 56 procent av kvinnorna arbete, att jämföra med 81 respektive 77 procent bland svenskfödda. Att sysselsättningen är lägre bland de ensamkommande kvinnorna kan till viss del förklaras med att de studerar högre upp i åldrarna jämfört med männen. De ensamkommande kvinnorna har även betydligt lägre löneinkomster än männen. En viktig fråga är hur det går för denna grupp med kort utbildning på lite längre sikt på en arbetsmarknad där utbildning får allt större betydelse.

Ensamkommande med högre utbildning än grundskola är oftare sysselsatta. Om man jämför ensamkommande med svenskfödda med samma utbildningsnivå är de i arbete i ungefär samma utsträckning. När man tar hänsyn till faktorer som ålder, utbildning, tid i Sverige m.m. är ensamkommande oftare i arbete än unga som har invandrat tillsammans med sina föräldrar. Det gäller särskilt män men även kvinnor. Det kan finnas flera olika orsaker till detta, det kan vara en selektionseffekt, eller att ensam-

kommande får ett bättre nätverk i det svenska samhället, eller att de har högre krav på sig att betala skulder till flyktingsmugglare eller remittera pengar till sin familj.

Ensamkommande som förenats med minst en förälder i Sverige har i något mindre utsträckning arbete. Det gäller i synnerhet kvinnor. Ett tydligt resultat är att de som bor i Stockholms län betydligt oftare har arbete och att de har högre löneinkomster än de som är bosatta i andra län. Den viktigaste förklaringen är troligen att arbetsmarknaden i Stockholm är betydligt starkare än i övriga Sverige, men det skulle också kunna vara en selektionseffekt, det vill säga att individer med bättre förutsättningar och/eller större motivation att finna ett arbete tar sig till Stockholmsområdet där chanserna är större att få ett jobb. En annan förklaring skulle kunna vara förekomsten av nätverk i Stockholm – att det finns etablerade landsmän som kan hjälpa ungdomarna att hitta arbete. Ett annat tydligt resultat är att det går bättre för ensamkommande pojkar från Afghanistan att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden än för ensamkommande pojkar från andra länder.

Merparten av de ensamkommande som har arbete arbetar inom service-, omsorg- och försäljningsyrken eller yrken utan krav på särskild utbildning. Bland kvinnorna dominerar vård- och omsorgsyren. Många män arbetar även inom byggverksamhet, tillverkning, transport eller som köks- eller restaurangbiträde. För många saknas dock uppgifter, vilket tyder på att de arbetar inom mindre företag i den privata sektorn vilka inte täcks i samma grad i SCB:s lönestrukturstatistik.

Att varken arbeta eller studera är betydligt vanligare bland ensamkommande än bland svenskfödda mellan 19 och 27 år. Störst andel finner vi bland de ensamkommande kvinnorna, ungefär en fjärdedel i den gruppen varken arbetar eller studerar. Flest "inaktiva" återfinns i gruppen ensamkommande gifta kvinnor. Att ha varit folkbokförd länge i Sverige ökar också sannolikheten att varken arbeta eller studera, vilket rimligtvis har att göra med att andelen som studerar minskar med tiden. Däremot är det mindre vanligt att varken arbeta eller studera bland ensamkommande som har förenats med minst en förälder i Sverige, bland ensamkommande pojkar från Afghanistan (jämfört med ensamkommande pojkar från andra länder) och ensamkommande bosatta i Stockholm (jämfört med dem som bor i andra län).

Vi finner att ensamkommande oftare är gifta än unga som kommit med sina föräldrar, men också att många ensamkommande kvinnor skiljer sig efter bara några år. Ett annat resultat är att ensamkommande betydligt oftare har diagnostiserats med en psykiatrisk diagnos, jämfört med unga med svensk bakgrund. Det är något vanligare bland ensamkommande kvinnor och ensamkommande med låg utbildning att ha fått en psykiatrisk diagnos.

Hur förbättra situationen för ensamkommande?

Att många inte fullföljer sina gymnasiestudier tyder på att det behövs åtgärder som kan motverka detta. Många ensamkommande verkar också behöva ytterligare stöd för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden då de ofta saknar den typ av nätverk som hjälper många med svensk bakgrund att få det första arbetet. Det gäller inte minst de ensamkommande kvinnorna, som i än mindre utsträckning än männen kommer i arbete. Det behövs fler studier på området som närmare undersöker de ensamkommandes anställningsformer och arbetsvillkor. Det är också angeläget att försöka få svar på varför så många ensamkommande kvinnor varken arbetar eller studerar.

Ett mycket tydligt resultat är att ensamkommande som bor i Stockholms län oftare arbetar och har högre löneinkomster än de som är bosatta i andra delar av landet. En lösning är att placera fler av de ensamkommande barnen i Stockholms län. En annan lösning är att vidta särskilda åtgärder för dem som placeras på annat håll än i Stockholms län, som gör att de lättare kan få arbete efter avslutad utbildning; exempel på sådana åtgärder är praktik och intensifierade arbetsförmedlingsinsatser.

Ett annat tydligt resultat är att det går relativt sett bra att etablera sig på arbetsmarknaden för ensamkommande pojkar från Afghanistan. Det pekar å andra sidan på att det är speciellt viktigt att uppmärksamma de andra ensamkommande barnen – de ensamkommande flickorna som tidigare nämnts, men också de pojkar som har kommit från andra länder. De kan behöva än mer stöd för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

Vi finner att flickorna/kvinnorna har en situation som i flera avseenden är mer problematisk än vad den är för pojkarna/männen vad gäller utbildning, arbete och familjeförhållanden. Det finns goda skäl att granska förhållandena för de ensamkommande flickorna närmare och undersöka vilka möjligheter det finns att stödja dem på deras väg in i det svenska samhället.

Behovet av bättre registerstatistik

Vi ska avsluta med att peka på några områden där det är önskvärt att förbättra den offentliga statistiken. Ett första område är att registerstatistik saknas för asylfasen. Statistik som inkluderar även asylfasen skulle göra det möjligt att följa asylsökande barn (och vuxna) redan innan de har fått uppehållstillstånd. Vi kan då få kunskap om hur länge de har varit i Sverige som asylsökande, och senare med uppehållstillstånd, och hur dessa två faser påverkar etableringen i det svenska samhället.

Ett andra område där registerstatistik saknas avser den utbildning som barnen har när de kommer till Sverige. Uppgifter om utbildning inhämtade under asylprocessen av Migrationsverket och kommunerna skulle kunna bidra till att bättre förklara skillnader i vilken utsträckning olika individer och grupper etablerar sig på arbetsmarknaden. Det är angeläget att sådan information inhämtas och registreras redan vid ankomsten till Sverige, både för att kunna förbättra planeringen av barnens utbildning men också för att möjliggöra utredningar och forskning som tar hänsyn till barnens utbildningsbakgrund.

Ett tredje område där registerbaserad statistik saknas är information om vilket land de ensamkommande barnen närmast kommer från, vid sidan av uppgifter om barnets födelseland och medborgarskapsland. Många asylsökande har under en längre tid bott i ett annat land innan de flytt till Europa. Villkoren i dessa länder kan ha betydelse för hur det går för dem att etablera sig i Sverige.

Referenser

Aalandslid, Vebjørn och Anette Walstad Enes (2012), "Enslige mindreårige flyktninger i arbeid og utdanning", Statistics Norway, Oslo, Report 13/2012.

AKU (2018), <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/arbetskraftsundersokningar/arbetskraftsundersokningarna-aku/pong/statistiknyhet/arbetskraftsundersokningarna-aku-arsmedeltal-2017/>

Bunar, Nihad (red.) (2015), *Nyanlända och lärande – mottagande och inkludering*, Stockholm: Natur & Kultur.

Çelikaksoy, Aycan och Eskil Wadensjö (2015a), "Unaccompanied Minors and Separated Refugee Children in Sweden: An Outlook on Demography, Education and Employment", IZA DP 8963, <http://ftp.iza.org/dp8963.pdf>.

Çelikaksoy, Aycan och Eskil Wadensjö (2015b), "The Unaccompanied Refugee Minors and the Swedish Labour Market", IZA DP 9306. <http://ftp.iza.org/dp9306.pdf>

Çelikaksoy, Aycan och Eskil Wadensjö (2015c), "Ensamkommande barn i Sverige", SULCIS Rapportserie 2015:1. http://www.su.se/polopoly_fs/1.225235.1424628185!/menu/standard/file/Ensamkommande%20barn%20till%20Sverige%20%20rapport%201.pdf

Çelikaksoy, Aycan och Eskil Wadensjö (2015d), "De ensamkommande flyktingbarnen och den svenska arbetsmarknaden", SULCIS Rapportserie 2015:2. http://www.su.se/polopoly_fs/1.238803.1433429678!/menu/standard/file/De%20ensamkommande%20flyktingbarnen%20och%20den%20svenska%20arbetsmarknaden%20Aycan%20%C3%87elikaksoy%20och%20Eskil%20Wadensj%C3%B6.pdf

Çelikaksoy, Aycan och Eskil Wadensjö (2015e), "Hur går det för de ensamkommande flyktingbarnen?", *Dagens Samhälle*, 30 augusti 2015 <http://www.dagenssamhalle.se/debatt/hur-gar-det-foer-de-ensamkommande-flyktingbarnen-17778>

Çelikaksoy, Aycan och Eskil Wadensjö (2015f), "Vägen till arbetsmarknaden", *Socionomen*, nr 7, s. 16–21.

Çelikaksoy, Aycan och Eskil Wadensjö (2015g), "Hur har de ensamkommande barnen det i Sverige?", *Socialmedicinsk tidskrift*, Vol. 93(1), s. 28–42.

Çelikaksoy, Aycan och Eskil Wadensjö (2016a), "Mapping Experiences and Research about Unaccompanied Refugee Minors in Sweden and Other Countries", IZADP10143 <http://ftp.iza.org/dp10143.pdf>

Çelikaksoy, Aycan och Eskil Wadensjö (2016b), "Kartläggning av erfarenheter och forskning om ensamkommande flyktingbarn i Sverige och andra länder", Rapport till Arbetsmarknadsdepartementet, 21 mars 2016, SULCIS Rapportserie 2016:1. http://www.su.se/polopoly_fs/1.284827.1464779238!/menu/standard/file/SULCIS%20rapport%202016_1.pdf

Çelikaksoy, Aycan och Eskil Wadensjö (2016c), "Missuppfattningar om studier av ensamkommande barn", *Ekonomisk Debatt*, Årg. 44(2), s. 73–77.

Çelikaksoy, Aycan och Eskil Wadensjö (2016d), "Stötta ensamkommande fram till 21 år", *Dagens Samhälle*, 9 september 2016 <http://www.dagenssamhalle.se/debatt/stoetta-ensamkommande-fram-till-21-ar-27335>

Çelikaksoy, Aycan och Eskil Wadensjö (2017a), "Refugee Youth in Sweden Who Arrived as Unaccompanied Minors and Separated Children", *Journal of Refugee Studies*, Vol. 30(4), s. 530–553, <https://doi.org/10.1093/jrs/few042>.

Çelikaksoy, Aycan och Eskil Wadensjö (2017b), "Policies, Practices and Prospects: The Unaccompanied Minors in Sweden", *Social Work & Society*, Vol. 15(1): s. 1–16 <http://www.socwork.net/sws/article/view/499/1014>.

Dalgard, Anne Berit (2016), "Enslige mindreårige flyktninger i arbeid og utdanning, 2014, 90 prosent fra Afghanistan i arbeid og utdanning etter fire år", Statistisk sentralbyrå 14 mars 2016.

Dalgard, Anne Berit, Kjersti Stabell Wiggen och Tone Dyrhaug (2018), "Enslige mindreårige flyktninger 2015–2016. Demografi, barnevern, arbeid, utdanning og inntekt", Rapporter 2018/3, Statistisk sentralbyrå.

Domstolsverket (2016), *Domstolsstatistik 2015*, Jönköping: Domstolsverket.

Dustmann, Christian, Francesco Fasani, Tommaso Frattini, Luigi Minale och Uta Schönberg (2016), "On the Economics and Politics of Refugee Migration", CESifo Working Paper No. 6111.

Eades, Diana, Helen Fraser, Jeff Siegel, Tim McNamara och Brett Baker (2003), "Linguistic identification in the determination of nationality: A preliminary report", *Language policy*, Vol. 2(2), s. 179–199.

Eades, Diana (2009), "Testing the claims of asylum seekers: The role of language analysis", *Language Assessment Quarterly*, Vol. 6(1), s. 30–40.

Eide, Ketil (2000), "Barn i bevegelse. Om oppvekst og levekår for enslige mindreårige flyktninger", University College of Southeast Norway, Faculty of Health and Social Studies.

Eriksson, Riitta, Katarina von Greiff, Åsa Sjöberg Backlund och Eva-Marie Åkerlund (2010) "Hur ska barnen bemötas?" *Invandrare & Minoriteter*, Vol. 5(6): s. 35–39.

Eurofound (2016), *Approaches to the labour market integration of refugees and asylum seekers*, Publication Office of the European Union, Luxembourg.

Eurostat (2016), "Asylum decisions in the EU: EU Member States granted protection to more than 330 000 asylum seekers in 2015", Eurostat pressrelease, 20 April 2016, Luxembourg.

Eurostat (2017), "Asylum applicants considered to be unaccompanied minors", Eurostat newsrelease, 80/2017 – 11 May 2017.

Fargues, Phillipe (2017), "Four Decades of Cross-Mediterranean Undocumented Migration to Europe. A Review of the Evidence", International Organization for Migration Studies, Genève.

Grönqvist, Hans och Susan Niknami (2017), *Ankomst och härkomst – en ESO-rapport om skolresultat och bakgrund*, Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi 2017:3.

Gärdegård, Anna (2017), "Samhällets mottagande av ensamkommande barn i Norden", Stockholm: Nordens välfärdscenter.

Hamed, Sarah och Hannah Bradby (2017), "Asylsökandes barns hälsobehov i Sverige", *Socialmedicinsk tidskrift*, Årg. 94(5), s. 546–555.

Haugen, John Åge och Tone Dyrhaug (2014) "Enslige mindreårige flyktninger i barnevernet 2011", Statistics Norway, Report 2014/7.

Hedlund, Daniel (2016), *Drawing the limits: Unaccompanied minors in Swedish asylum policy and procedure*, doktorsavhandling, Department of Child and Youth Studies. Stockholms universitet.

Hjern, Anders och Henry Ascher (2015), "Svårt att säkert fastställa ålder hos barn", *Läkartidningen*, 2015;112:DRFZ.

Hjern, Anders, Maria Brendler-Lindqvist och Marie Norredam (2012), "Age assessment of young asylum seekers", *Acta Pædiatrica*, Vol. 101(1), s. 4–7.

IOM (2016a), "Children and unsafe migration in Europe: Data and policy, understanding the evidence base", Global Migration Data Analysis Centre, *Data Briefing Series*, Issue No. 5, September 2016, Geneva.

IOM (2016c), "Children and unsafe migration in Europe: Data and policy, understanding the evidence base", Geneva: IOM's Global Migration Data Analysis Centre (GMDAC).

IOM (2016d), *Migrant Smuggling Data and Research: A global review of the emerging evidence base*, Geneva: International Organization for Migration.

Justitiedepartementet (2016), "Uppdrag till Rättsmedicinalverket att genomföra medicinska åldersbedömningar".

Kjelaas, Irmelin och Ketil Eide (2015), "Barnets stemme i tolkemedierte samtaler", *Norges Barnevern*, Vol. 92(2), s. 108–122.

Kullman, Leif, Karl-Johan Kärrström och Nenad Zeba (2016), "Rapport om medicinsk åldersbestämning 'ett hafsjobb'", *Läkartidningen* 2016;113:D3SY.

Lang, Annika och Renata Popadic (2016), "The Scum of the Earth. En studie om gatubarnen från Nordvästra Afrika", FOU enheten vid Baggium Vård & Behandling AB.

Länsstyrelsen Stockholm (2016), "På flykt och försvunnen. En nationell kartläggning av ensamkommande barn som avviker", Rapport 2016:25, Stockholm: Länsstyrelsen Stockholm.

Maley, William (2016), *What is a Refugee?* London: Hurst & Company.

Manhica, Hêlio (2017), *Mental health, substance misuse and labour market participation in teenage refugees in Sweden – A longitudinal perspective*, doktorsavhandling i folkhälsovetenskap vid Stockholms universitet, Centre for Health Equity Studies (CHES).

Martén, Linna (2015), "Political Bias in Court? Lay Judges and Asylum Appeals", Uppsala Universitet, Department of Economics, Working Paper 2015:2.

Migrationsverket (2016, 2017), Inkomna ansökningar om asyl 2015 och Inkomna ansökningar om asyl 2016.

Migrationsverket (2018), Asylsökande till Sverige under 2000–2017.

Migrationsverket (olika år), Avgjorda asylärenden beslutade av Migrationsverket.

Olofsson, Jonas och Eskil Wadensjö (2015), *Rätt och fel om ungdomsarbetslösheten*, Stockholm: Dialogos förlag.

Oppedal, Brit och Thormod Idsoe (2015), "The role of social support in the acculturation and mental health of unaccompanied minor asylum seekers", *Scandinavian Journal of Psychology*, Vol. 56(2), s. 203–211, DOI:10.1111/sjop.12194.

Ramel, Björn, Jakob Täljemark, Anna Lindgren och Björn Axel Johansson (2015), "Overrepresentation of unaccompanied refugee minors in inpatient psychiatric care", *SpringerPlus*, 4:131, DOI 10.1186/s40064-015-0902-1.

SBU (2016), "Åldersbedömning med icke-radiologiska bedömningsmetoder", Stockholm, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering.

Skolverket (2016), "Språkinträdning", Rapport 436, Stockholm: Skolverket.

Socialstyrelsen (2016a), "Underlag för dialogmöte 2016-04-20 för projektet medicinsk åldersbedömning. Vetenskaplig utvärdering enligt Grade systemet av befintlig litteratur samt till förslag till ordnat införande av nya diagnostiska metoder", Stockholm: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2016b), "Åldersbedömning inom ramen för asylprocessen – en etisk analys", Stockholm: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2016c), "Metoder för radiologisk åldersbedömning. En systematisk översikt", Stockholm: Socialstyrelsen.

SOU 2017:54, *Fler nyanlända ska uppnå behörighet till gymnasiet*, Betänkande av "Utredningen om elever som kommer till Sverige under grundskolans senare årskurser".

Stabell Wiggen, Kjersti (2014), "Enslige mindreårige flyktninger, 2011. Arbeid, utdanning og inntekt", Statistics Norway, Report 2014/9.

Stabell Wiggen, Kjersti (2016), "Personer bosatt som enslige mindreårige flyktninger i perioden 1996–2013. Tre av fire i arbeid eller utdanning", Statistics Norway, 7 January 2016.

Statens medicinsk-etiske råd (2016), "Medicinska åldersbedömningar i asylprosessen – etiske aspekter", Stockholm: Smer, Socialdepartementet.

Stern, Rebecca och Inger Österdahl (2012), *Folkrätten i svensk rätt*, Malmö: Liber.

Svendsen, Stina, Kristin Thorshaug och Berit Berg (2010), *Boløsninger for enslige mindreårige flyktninger. Erfaringer fra to bykommuner*, Trondheim: NTNU Samfunnsforskning AS.

UNHCR (2016a), "This is who we are. A study of the profile, experiences and reasons for flight of unaccompanied or separated children from Afghanistan seeking asylum in Sweden in 2015".

UNHCR (2016b), *Belong Campaign to End Statelessness*, Special Appeal, December 2016, Geneva: UNHCR.

Zetterqvist Nelson, Karin och Mirjam Hagström (2016), "Nyanlända barn och den svenska mottagningsstrukturen. Röster om hösten 2015 och en kunskapsöversikt", Stockholm: Forte.

Appendix A – Kompletterande tabeller

Tabell A1. Under utbildning, ensamkommande, unga som invandrat med föräldrar, samt unga med svensk bakgrund.

Variabler	Alla	Alla	Män	Kvinnor
Barn+föräldrar födda i Sverige	Jämförelsegrupp			
Ensamkommande	0,352	0,378	0,375	0,349
	(0,003)**	(0,003)**	(0,004)**	(0,007)**
Andra barn från samma länder	0,105	0,147	0,143	0,152
	(0,002)**	(0,002)**	(0,003)**	(0,003)**
Kvinna		0,059		
		(0,001)**		
Ålder 19-21 år	Jämförelsegrupp			
Ålder 22-24 år		-0,084	-0,100	-0,061
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Ålder 25-26 år		-0,192	-0,185	-0,192
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Ålder 27-29 år		-0,284	-0,267	-0,295
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Grundskola	Jämförelsegrupp			
Gymnasieskola		-0,088	-0,088	-0,088
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Kort högre utbildning		0,436	0,450	0,419

Fortsättning tabell A1

Variabler	Alla	Alla	Män	Kvinnor
		(0,001)**	(0,002)**	(0,002)**
Lång högre utbildning		0,250	0,297	0,210
		(0,001)**	(0,002)**	(0,002)**
Information om utbildning saknas		-0,102	-0,066	-0,153
		(0,002)**	(0,003)**	(0,003)**
Ensamstående		0,045	0,040	0,051
		(0,001)**	(0,002)**	(0,002)**
Bytt län		0,095	0,103	0,087
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Skåne län		0,029	0,023	0,034
		(0,001)**	(0,001)**	(0,002)**
Västra Götalands län		0,000	-0,006	0,007
		(0,001)	(0,001)**	(0,001)**
Övriga län		0,009	0,002	0,017
		(0,001)**	(0,001)	(0,001)**
Antal observationer	2 596 730	2 596 730	1 321 502	1 275 228
Anm. ** = signifikant på 1-% nivå				

Anm. De som ingår är personer som är 19–29 år; alla som kommit som ensamkommande barn, 10 procent av barn som kommit med förälder och 5 procent av de som är födda i Sverige med föräldrar födda i Sverige

Tabell A2a. Fördelning (%) av ensamkommande kvinnor som studerar efter typ av utbildning.

Utbildningsform	Ålder												
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
Gymnasieskolan	74	97	97	88	37	24	4	0	0	0	0	0	
Komvux	0	0	1	4	36	45	51	48	46	49	46	37	
Tekniskt basår vid universitet/högskola	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	
Grundläggande högskoleutbildning	0	0	0	1	2	7	16	23	26	21	30	41	
Eftergymnasial yrkesutbildning	0	0	0	0	0	1	0	1	3	4	2	5	
Folkhögskola	0	0	1	2	6	7	5	7	7	5	7	0	
Studiemedel för utlandsstudier	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	0	0	
Övriga studerande	0	0	0	0	2	1	1	2	2	0	0	5	
Arbetsmarknads-utbildning	0	0	0	1	1	1	4	3	4	5	7	5	
Grundskola	25	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
SFI	1	1	1	5	16	15	18	14	13	14	9	9	

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

Tabell A2b. Fördelning (%) av ensamkommande män som studerar efter typ av utbildning.

Utbildningsform	Ålder												
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
Gymnasieskolan	76	96	97	92	49	33	6	1	0	0	0	0	
Komvux	0	1	1	3	30	39	48	46	40	38	37	27	
Tekniskt basår vid universitet/högskola	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
Grundläggande högskoleutbildning	0	0	0	0	2	6	13	23	23	31	32	43	
Eftergymnasial yrkesutbildning	0	0	0	0	0	1	1	3	3	3	1	0	
Folkhögskola	0	0	1	2	6	7	10	8	8	9	11	7	
Studiemedel för utlandsstudier	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	3	2	
Övriga studerande	0	0	0	0	2	2	2	1	1	2	1	0	
Arbetsmarknads-utbildning	0	0	0	0	2	4	12	14	16	13	10	16	
Grundskola	23	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
SFI	1	1	1	2	9	8	8	4	7	4	4	5	

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

Tabell A3a. Fördelning (%) av ensamkommande kvinnor 19–27 år med gymnasieutbildning som högsta utbildning.

Form av gymnasial utbildning	Ålder								
	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Ospec gymnasial utbildning ≤2 år	61	47	31	18	16	14	13	9	12
Gymn. utb. ≤2 år, ej examen/ studiebevis	2	9	27	26	32	37	42	45	49
Gymn. utb. ≤2 år	0	0	1	1	2	1	4	1	2
Ospec gymnasial utbildning =3 år	5	5	3	4	2	1	1	1	0
Gymn. utb. =3 år, ej examen/ studiebevis	1	4	6	16	19	22	21	22	18
Gymn. utb. =3 år	32	36	33	34	30	25	21	23	22

Anm. Antal observationer är 1 230

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

Tabell A3b. Fördelning (%) av ensamkommande män 19–27 år med gymnasieutbildning som högsta utbildning.

Form av gymnasial utbildning	Ålder								
	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Ospec gymnasial utbildning <=2 år	74	56	33	21	21	21	21	24	24
Gymn. utb. <=2 år, ej examen/studiebevis	4	6	19	23	23	24	25	25	20
Gymn. utb. <=2 år	0	1	3	2	4	6	6	6	8
Ospec gymnasial utbildning =3 år	5	5	3	4	2	1	1	1	0
Gymn. utb. =3 år, ej examen/studiebevis	2	6	11	17	19	22	26	26	23
Gymn. Utb. =3 år	16	26	30	35	30	25	22	19	16

Anm. Antal observationer är 3 569

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

Tabell A4. Ensamkommande 19–30 år som både studerar och arbetar. Probitskattningar. Marginaleffekter.

Varier	Alla	Män	Kvinnor
Kvinna	-0,012 (0,006)*		
Ålder 19–21 år		Jämförelsegrupp	
Ålder 22–24 år	-0,011 (0,007)	-0,013 (0,008)	-0,004 (0,012)
Ålder 25–26 år	-0,046 (0,010)**	-0,040 (0,013)**	-0,056 (0,013)**
Ålder 27–30 år	-0,070 (0,010)**	-0,073 (0,012)**	-0,058 (0,015)**
Grundskola kortare än 9 år		Jämförelsegrupp	
Grundskola (9 år)	0,025 (0,007)**	0,031 (0,008)**	-0,001 (0,014)
Gymnasieskola	0,077 (0,009)**	0,082 (0,010)**	0,049 (0,017)**
Kort högre utbildning	0,203 (0,026)**	0,253 (0,032)**	0,072 (0,037)
Lång högre utbildning	0,124 (0,030)**	0,104 (0,037)**	0,109 (0,047)*
Information om utbildning saknas	0,008 (0,007)	0,019 (0,008)*	-0,030 (0,013)*
Antal dagar som folkbokförd i Sverige/100	0,002 (0,000)**	0,002 (0,001)**	0,003 (0,001)**
Förälder folkbokförd i Sverige	0,010 (0,007)	0,020 (0,009)*	-0,007 (0,012)
Ensamstående	0,011 (0,006)	-0,002 (0,008)	0,029 (0,009)**
Byte av län	-0,019 (0,005)**	-0,024 (0,006)**	-0,005 (0,009)
Stockholms län		Jämförelsegrupp	
Skåne	-0,053 (0,006)**	-0,056 (0,007)**	-0,050 (0,012)**
Västra Götaland	-0,035 (0,006)**	-0,041 (0,007)**	-0,015 (0,012)
Övriga län	-0,036 (0,005)**	-0,044 (0,006)**	-0,013 (0,009)
Afghanistan		Jämförelsegrupp	
Irak	-0,058 (0,005)**	-0,057 (0,006)**	-0,043 (0,016)**
Somalia	-0,047(0,005)**	-0,042 (0,006)**	-0,024 (0,018)
Övriga länder i Mellanöstern	-0,040 (0,009)**	-0,044 (0,010)**	0,002 (0,026)
Övriga länder i Afrika	0,001 (0,008)	-0,036 (0,008)**	0,068 (0,024)**
Europa	-0,083 (0,008)**	-0,074 (0,014)**	-0,071 (0,013)**
Övriga Asien	-0,028 (0,012)*	-0,045 (0,014)**	0,043 (0,034)
Antal observationer	23 122	17 776	5 346

* = signifikant på 5-% nivå; ** = signifikant på 1-% nivå

Tabell A5. Ensamkommande och unga som invandrat med sina föräldrar, 19–29 år, som både studerar och arbetar. Probitskattningar. Marginaleffekter.

Variabler	Alla (1)	Alla (3)	Män	Kvinnor
Ensamkommande	0,007 (0,002)**	0,032 (0,003)**	0,028 (0,004)**	0,022 (0,006)**
Kvinna		0,014 (0,002)**		
Ålder 19–21	Jämförelsegrupp			
Ålder 22–24		-0,007 (0,003)*	-0,008 (0,003)*	-0,003 (0,004)
Ålder 25–26		-0,042 (0,003)**	-0,038 (0,004)**	-0,044 (0,004)**
Ålder 27–29		-0,061 (0,003)**	-0,059 (0,004)**	-0,063 (0,004)**
Grundskola (9 år)		0,036 (0,005)**	0,035 (0,006)**	0,034 (0,010)**
Gymnasieskola		0,094 (0,005)**	0,089 (0,006)**	0,094 (0,009)**
Kort högre utbildning		0,250 (0,010)**	0,287 (0,014)**	0,208 (0,016)**
Lång högre utbildning		0,233 (0,010)**	0,270 (0,014)**	0,194 (0,015)**
Information om utbildning saknas		-0,003 (0,005)	0,015 (0,006)*	-0,042 (0,008)**
Antal dagar registrerad som folkbokförd i Sverige/100		0,000 (0,000)	-0,000 (0,000)	0,000 (0,000)
Ensamstående		0,013	-0,005	0,025

Fortsättning tabell A5

Varier	Alla (1)	Alla (3)	Män	Kvinnor
		(0,003)**	(0,004)	(0,004)**
Län byt		0,004	-0,002	0,011
		(0,002)	(0,003)	(0,004)**
Stockholms län	Jämförelsegrupp			
Skåne		-0,044	-0,040	-0,049
		(0,003)**	(0,004)**	(0,004)**
Västra Götaland		-0,013	-0,015	-0,010
		(0,003)**	(0,004)**	(0,004)*
Övriga län		-0,025	-0,028	-0,021
		(0,002)**	(0,003)**	(0,004)**
Afghanistan	Jämförelsegrupp			
Irak		-0,038	-0,035	-0,022
		(0,003)**	(0,004)**	(0,008)**
Somalia		-0,044	-0,041	-0,026
		(0,003)**	(0,004)**	(0,008)**
Övriga länder i Mellanöstern		-0,050	-0,045	-0,035
		(0,003)**	(0,004)**	(0,008)**
Övriga länder i Afrika		-0,028	-0,037	0,006
		(0,004)**	(0,004)**	(0,009)
Övriga Asien		-0,059	-0,058	-0,043
		(0,003)**	(0,004)**	(0,008)**
Antal observationer	97 867	97 867	55 134	42 733

Anm. * = signifikant på 5-% nivå; ** = signifikant på 1-% nivå

Tabell A6. Ensamkommande, unga som invandrat med föräldrar, samt unga med svensk bakgrund, 19–29 år, som både studerar och arbetar. Probitskattningar. Marginaleffekter.

Variabler	Alla	Alla	Män	Kvinnor
Barn+föräldrar födda i Sverige	Jämförelsegrupp			
Ensamkommande	0,001	0,091	0,089	0,049
	(0,002)	(0,003)**	(0,003)**	(0,006)**
Flyktningbarn	-0,006	0,012	0,021	0,003
	(0,001)**	(0,001)**	(0,002)**	(0,002)
Kvinna		0,041		
		(0,000)**		
Ålder 19-21 år	Jämförelsegrupp			
Ålder 22-24 år		-0,001	-0,002	0,002
		(0,001)	(0,001)**	(0,001)*
Ålder 25-26 år		-0,041	-0,031	-0,051
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Ålder 27-29 år		-0,064	-0,051	-0,078
		(0,000)**	(0,001)**	(0,001)**
Grundskola	Jämförelsegrupp			
Gymnasieskola		0,037	0,026	0,049
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Kort högre utbildning		0,195	0,180	0,208
		(0,001)**	(0,002)**	(0,002)**
Lång högre utbildning		0,159	0,163	0,158
		(0,001)**	(0,002)**	(0,002)**
Information om utbildning saknas		-0,067	-0,042	-0,104
		(0,001)**	(0,002)**	(0,002)**
Ensamstående		0,015	-0,004	0,027

Fortsättning tabell A6

Variabler	Alla	Alla	Män	Kvinnor
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Bytt län		0,022	0,029	0,015
		(0,000)**	(0,001)**	(0,001)**
Skåne län		-0,021	-0,016	-0,026
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Västra Götalands län		-0,012	-0,012	-0,011
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Övriga län		-0,023	-0,022	-0,024
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Antal observationer	2 596 730	2 596 730	1 321 502	1 275 228

Anm. De som ingår är personer som är 19–29 år; alla som kommit som ensamkommande barn, 10 procent av barn som kommit med förälder och 5 procent av de som är födda i Sverige med föräldrar födda i Sverige.

Tabell A7. Sysselsättning bland ensamkommande 19–30 år. Probitskattningar. Marginaleffekter.

Varier	Alla	Män	Kvinnor
Kvinna	-0,099 (0,008)**		
Ålder 19–21 år	Jämförelsegrupp		
Ålder 22–24 år	0,118 (0,011)**	0,125 (0,013)**	0,084 (0,019)**
Ålder 25–26 år	0,060 (0,021)**	0,072 (0,026)**	0,028 (0,032)
Ålder 27–30 år	0,004 (0,025)	-0,016 (0,030)	0,038 (0,045)
Under utbildning	-0,169 (0,008)**	-0,206 (0,009)**	-0,053 (0,013)**
Grundskola kortare än 9 år	Jämförelsegrupp		
Grundskola (9 år)	0,019 (0,010)*	0,022 (0,011)*	0,035 (0,021)
Gymnasieskola	0,150 (0,011)**	0,137 (0,013)**	0,216 (0,024)**
Kort högre utbildning	0,112 (0,026)**	0,124 (0,032)**	0,150 (0,050)**
Lång högre utbildning	0,093 (0,032)**	0,039 (0,038)	0,251 (0,062)**
Information om utbildning saknas	-0,025 (0,010)**	-0,012 (0,011)	-0,022 (0,019)
Antal dagar som folkbokförd i Sverige/100	0,009 (0,001)**	0,010 (0,001)**	0,007 (0,001)**
Förälder folkbokförd i Sverige	-0,034 (0,010)**	-0,022 (0,012)	-0,040 (0,016)*
Ensamstående	-0,023 (0,009)**	-0,060 (0,011)**	0,004 (0,013)
Byte av län	-0,033 (0,007)**	-0,045 (0,009)**	0,005 (0,013)
Stockholms län	Jämförelsegrupp		
Skåne	-0,150 (0,008)**	-0,163 (0,009)**	-0,125 (0,015)**
Västra Götaland	-0,097 (0,009)**	-0,110 (0,010)**	-0,057 (0,016)**
Övriga län	-0,108 (0,007)**	-0,127 (0,009)**	-0,061 (0,013)**
Afghanistan	Jämförelsegrupp		
Irak	-0,060 (0,008)**	-0,061 (0,009)**	-0,089 (0,089)**
Somalia	-0,098 (0,008)**	-0,111 (0,009)**	-0,006 (0,027)
Övriga länder i Mellanöstern	-0,058 (0,014)**	-0,070 (0,017)**	0,017 (0,038)
Övriga länder i Afrika	-0,006 (0,012)	-0,092 (0,013)**	0,122 (0,033)**
Europa	-0,136 (0,016)**	-0,116 (0,027)**	-0,072 (0,028)*
Övriga Asien	0,027 (0,022)	-0,013 (0,026)	0,156 (0,052)**
Antal observationer	23 122	17 776	5 346

* = signifikant på 5-% nivån; ** = signifikant på 1-% nivån

Tabell A8. Sysselsättning bland ensamkommande och unga som invandrat med föräldrar, 19–29 år. Probitskattningar. Marginaleffekter.

Variabler	Alla (1)	Alla (2)	Alla (3)	Män	Kvinnor
Ensamkommande	-0,174 (0,004)**	0,063 (0,005)**	0,113 (0,006)**	0,106 (0,007)**	0,062 (0,010)**
Kvinna		-0,057 (0,003)**	-0,060 (0,004)**		
Ålder 19–21	Jämförelsegrupp				
Ålder 22–24		0,122 (0,005)**	0,107 (0,005)**	0,139 (0,006)**	0,062 (0,007)**
Ålder 25–26		0,155 (0,006)**	0,113 (0,006)**	0,148 (0,008)**	0,070 (0,009)**
Ålder 27–29		0,206 (0,005)**	0,141 (0,006)**	0,161 (0,009)**	0,115 (0,009)**
Under utbildning		-0,251 (0,003)**	-0,239 (0,004)**	-0,258 (0,005)**	-0,214 (0,005)**
Grundskola (9 år)		0,071 (0,007)**	0,042 (0,007)**	0,038 (0,009)**	0,063 (0,014)**
Gymnasieskola		0,272 (0,007)**	0,227 (0,007)**	0,207 (0,009)**	0,271 (0,012)**
Kort högre utbildning		0,237 (0,009)**	0,179 (0,010)**	0,175 (0,013)**	0,208 (0,015)**
Lång högre utbildning		0,363 (0,007)**	0,302 (0,008)**	0,261 (0,012)**	0,355 (0,013)**
Information om utbildning saknas		-0,082 (0,008)**	-0,090 (0,008)**	-0,054 (0,010)**	-0,136 (0,014)**
Antal dagar registrerad som folkbokförd i Sverige/100			0,002	0,002	0,003

Fortsättning tabell A8.

Variabler	Alla (1)	Alla (2)	Alla (3)	Män	Kvinnor
			(0,000)**	(0,000)**	(0,000)**
Ensamstående			-0,024	-0,097	0,009
			(0,005)**	(0,007)**	(0,006)
Län byt			-0,009	-0,033	0,017
			(0,004)*	(0,005)**	(0,006)**
Stockholms län	Jämförelsegrupp				
Skåne			-0,160	-0,163	-0,160
			(0,005)**	(0,007)**	(0,007)**
Västra Götaland			-0,081	-0,080	-0,082
			(0,005)**	(0,007)**	(0,007)**
Övriga län			-0,104	-0,119	-0,089
			(0,004)**	(0,005)**	(0,006)**
Afghanistan	Jämförelsegrupp				
Irak			-0,057	-0,040	-0,058
			(0,007)**	(0,008)**	(0,015)**
Somalia			-0,143	-0,173	-0,053
			(0,007)**	(0,008)**	(0,016)**
Övriga länder i Mellanöstern			-0,091	-0,079	-0,062
			(0,007)**	(0,009)**	(0,015)**
Övriga länder i Afrika			-0,053	-0,095	0,038
			(0,008)**	(0,010)**	(0,016)*
Övriga Asien			-0,032	-0,020	-0,011
			(0,007)**	(0,009)*	(0,015)
Antal observationer	97 867	97 867	97 867	55 134	42 733

Anm. * = signifikant på 5-% nivå; ** = signifikant på 1-% nivå

Tabell A9. Sysselsättning bland ensamkommande, unga som invandrat med sina föräldrar och unga svenska bakgrund, 19–29 år. Probitskattningar. Marginaleffekter.

Variabler	Alla	Alla	Män	Kvinnor
Barn+föräldrar födda i Sverige	Jämförelsegrupp			
Ensamkommande	-0,382 (0,003)**	-0,003 (0,004)	0,017 (0,004)**	-0,092 (0,009)**
Andra unga från samma länder	-0,209 (0,002)**	-0,145 (0,002)**	-0,144 (0,003)**	-0,146 (0,003)**
Kvinna		-0,004 (0,001)**		
Ålder 19-21 år	Jämförelsegrupp			
Ålder 22-24 år		0,100 (0,001)**	0,127 (0,001)**	0,067 (0,001)**
Ålder 25-26 år		0,121 (0,001)**	0,151 (0,001)**	0,082 (0,001)**
Ålder 27-29 år		0,172 (0,001)**	0,199 (0,001)**	0,137 (0,001)**
Under utbildning		-0,361 (0,001)**	-0,396 (0,001)**	-0,331 (0,001)**
Grundskola	Jämförelsegrupp			
Gymnasieskola		0,258 (0,001)**	0,244 (0,001)**	0,275 (0,001)**
Kort högre utbildning		0,131 (0,001)**	0,105 (0,002)**	0,159 (0,001)**
Lång högre utbildning		0,214 (0,001)**	0,171 (0,001)**	0,260 (0,001)**
Information om utbildning saknas		-0,388	-0,352	-0,441

Fortsättning tabell A9.

Variabler	Alla	Alla	Män	Kvinnor
		(0,003)**	(0,004)**	(0,005)**
Ensamstående		0,007	-0,075	0,038
		(0,001)**	(0,002)**	(0,002)**
Bytt län		-0,036	-0,033	-0,039
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Skåne län		-0,095	-0,080	-0,110
		(0,001)**	(0,002)**	(0,002)**
Västra Götalands län		-0,033	-0,023	-0,044
		(0,001)**	(0,002)**	(0,002)**
Övriga län		-0,065	-0,055	-0,077
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Antal observationer	2 596 730	2 596 730	1 321 502	1 275 228

Anm. De som ingår är personer som är 19–29 år; alla som kommit som ensamkommande barn, 10 procent av barn som kommit med förälder och 5 procent av de som är födda i Sverige med föräldrar födda i Sverige.

Tabell A10a. Ensamkommande kvinnor 19–27 år efter yrkesområden (%).

Yrkesområde		Ålder									
		19	20	21	22	23	24	25	26	27	
1	Ledningsarbete	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Arbete som kräver teoretisk specialkompetens	1	3	1	2	2	3	6	4	3	
3	Arbete som kräver kortare högskoleutbildning	1	0	0	2	2	1	5	8	6	
4	Kontors- och kundservicearbete	0	0	0	0	0	0	0	2	3	
5	Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	33	63	70	70	66	72	76	72	71	
6	Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Hantverksarbete inom byggverksamhet och tillverkning	0	0	1	1	1	0	0	0	0	
8	Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m.m.	0	1	1	0	1	1	2	0	3	
9	Arbete utan krav på särskild yrkesutbildning	14	8	7	9	9	8	3	6	6	
10	Militärt arbete	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Okänt	51	25	20	16	20	15	8	8	9	

Tabell A10b. Ensamkommande män 19–27 år efter yrkesområden (%).

Yrkesområde		Ålder								
		19	20	21	22	23	24	25	26	27
1	Ledningsarbete	0	0	0	0	0	0	1	0	1
2	Arbete som kräver teoretisk specialkompetens	0	0	1	1	1	1	3	2	3
3	Arbete som kräver kortare högskoleutbildning	1	1	1	3	3	4	4	5	5
4	Kontors- och kundservicearbete	2	3	4	7	7	10	10	12	11
5	Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	16	24	24	23	24	23	21	20	22
6	Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	0	0	0	0	1	0	0	0	0
7	Hantverksarbete inom byggverksamhet och tillverkning	2	4	6	7	7	9	14	14	15
8	Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m.m.	4	6	7	8	11	16	21	20	22
9	Arbete utan krav på särskild yrkesutbildning	22	24	22	23	21	19	15	15	11
10	Militärt arbete	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Okänt	53	39	33	28	27	18	13	11	10

Tabell A11. Ensamkommandes medellöneinkomst (tusentals kronor) efter ålder, 2014 och 2012.

Ålder	Män			Kvinnor		
	2014	2012	Procentuell förändring	2014	2012	Procentuell Förändring
21	165	165	0,1 %	138	140	-1,4 %
22	201	186	7,7 %	166	140	18,1 %
23	213	195	9,3 %	219	142	54,6 %
24	237	210	12,8 %	170	172	-0,9 %
25	234	237	-1,5 %	182	166	9,5 %
26	306	246	24,1 %	187	166	12,3 %
27	264	249	5,9 %	212	198	7,0 %

Anm. Endast de som har en löneinkomst ingår.

Källa: Beräkningar baserade på vår databas.

Tabell A12. Faktorer som påverkar löneinkomsten (logaritmerad) för ensamkommande. OLS-skattningar.

Varabler	Alla	Män	Kvinnor
Kvinna	-0,206 (0,036)**		
Ålder 19–21 år		Jämförelsegrupp	
Ålder 22–24 år	0,371 (0,039)**	0,346 (0,043)**	0,370 (0,090)**
Ålder 25–26 år	0,208 (0,073)**	0,0207 (0,084)*	0,207 (0,152)
Ålder 27–30 år	-0,137 (0,096)	-0,260 (0,110)*	0,110 (0,203)
Under utbildning	-0,742 (0,029)**	-0,802 (0,032)**	-0,422 (0,071)**
Grundskola kortare än 9 år		Jämförelsegrupp	
Grundskola (9 år)	-0,085 (0,037)*	-0,059 (0,040)	-0,216 (0,111)
Gymnasieskola	0,261 (0,038)**	0,247 (0,041)**	0,368 (0,109)**
Kort högre utbildning	0,095 (0,086)	0,131 (0,099)	0,045 (0,186)
Lång högre utbildning	0,043 (0,106)	0,007 (0,127)	0,281 (0,210)
Information om utbildning saknas	-0,229 (0,038)**	-0,176 (0,041)**	-0,417 (0,111)**
Antal dagar som folkbokförd i Sverige/100	0,052 (0,003)**	0,057 (0,003)**	0,035 (0,006)**
Förälder folkbokförd i Sverige	-0,108 (0,040)**	-0,082 (0,045)	-0,184 (0,091)*
Ensamstående	-0,108 (0,033)**	-0,147 (0,038)**	-0,088 (0,071)
Byte av län	-0,103 (0,030)**	-0,108 (0,033)**	-0,072 (0,066)
Stockholms län		Jämförelsegrupp	
Skåne	-0,417 (0,046)**	-0,462 (0,049)**	-0,352 (0,142)*
Västra Götaland	-0,302 (0,040)**	-0,368 (0,044)**	-0,109 (0,094)
Övriga län	-0,334 (0,029)**	-0,385 (0,032)**	-0,179 (0,066)**
Afghanistan		Jämförelsegrupp	
Irak	-0,094 (0,033)**	-0,114 (0,034)**	-0,116 (0,172)
Somalia	-0,233 (0,035)**	-0,258 (0,038)**	0,067 (0,141)
Övriga länder i Mellanöstern	-0,090 (0,064)	-0,156 (0,070)*	0,330 (0,190)
Övriga länder i Afrika	-0,025 (0,045)	-0,147 (0,056)**	0,283 (0,143)*
Europa	-0,404 (0,106)**	-0,311 (0,139)*	-0,256 (0,208)
Övriga Asien	0,148 (0,081)	0,132 (0,096)	0,317 (0,193)
R ²	0,31	0,33	0,26
Antal observationer	13 307	11 308	2 399

* = signifikant på 5-% nivån; ** = signifikant på 1-% nivån

Tabell A13. Faktorer som påverkar löneinkomsten (logaritmerad) för ensamkommande och unga som invandrat med sina föräldrar. OLS-skattningar.

Variabler	Alla (1)	Alla (2)	Alla (3)	Män	Kvinnor
Ensamkommande	-0,119 (0,011)**	0,097 (0,011)**	0,125 (0,013)**	0,142 (0,014)**	0,086 (0,028)**
Kvinna		-0,285 (0,008)**	-0,274 (0,008)**		
Ålder 19–21	Jämförelsegrupp				
Ålder 22–24		0,302 (0,010)**	0,306 (0,011)**	0,320 (0,012)**	0,273 (0,019)**
Ålder 25–26		0,458 (0,012)**	0,462 (0,013)**	0,504 (0,015)**	0,399 (0,022)**
Ålder 27–29		0,522 (0,012)**	0,523 (0,013)**	0,584 (0,016)**	0,449 (0,022)**
Under utbildning		-0,324 (0,009)**	-0,321 (0,009)**	-0,384 (0,011)**	-0,247 (0,014)**
Grundskola (9 år)		-0,035 (0,019)	-0,056 (0,019)**	-0,054 (0,019)**	-0,064 (0,043)
Gymnasieskola		0,126 (0,017)**	0,101 (0,018)**	0,084 (0,018)**	0,147 (0,041)**
Kort högre utbildning		0,036 (0,022)	-0,000 (0,022)	-0,063 (0,025)*	0,089 (0,046)
Lång högre utbildning		0,318 (0,020)**	0,274 (0,020)**	0,178 (0,023)**	0,388 (0,043)**
Information om utbildning saknas		-0,037 (0,024)	-0,049 (0,024)*	-0,005 (0,024)	-0,110 (0,057)
Antal dagar registrerad som folkbokförd i Sverige/100			0,001	0,001	0,001

Fortsättning tabell A13.

Variabler	Alla (1)	Alla (2)	Alla (3)	Män	Kvinnor
			(0,000)**	(0,000)**	(0,000)
Ensamstående			0,089	-0,033	0,193
			(0,009)**	(0,012)**	(0,015)**
Län byt			-0,009	-0,044	0,020
			(0,009)	(0,010)**	(0,014)
Stockholms län	Jämförelsegrupp				
Skåne			-0,120	-0,114	-0,132
			(0,013)**	(0,015)**	(0,022)**
Västra Götaland			-0,064	-0,055	-0,085
			(0,010)**	(0,012)**	(0,018)**
Övriga län			-0,103	-0,110	-0,108
			(0,009)**	(0,010)**	(0,015)**
Afghanistan	Jämförelsegrupp				
Irak			-0,011	-0,033	0,036
			(0,016)	(0,016)*	(0,039)
Somalia			-0,021	-0,012	0,003
			(0,019)	(0,020)	(0,043)
Övriga länder i Mellanöstern			-0,048	-0,050	-0,002
			(0,017)**	(0,018)**	(0,038)
Övriga länder i Afrika			-0,001	-0,040	0,075
			(0,018)	(0,020)*	(0,040)
Övriga Asien			-0,040	-0,042	-0,005
			(0,017)*	(0,019)*	(0,039)
Konstant	12,014	11,755	11,722	11,833	11,335
	(0,004)**	(0,019)**	(0,025)**	(0,027)**	(0,055)**
Antal observationer	40 338	40 338	40 338	22 825	17 513

* = signifikant på 5-% nivå; ** = signifikant på 1-% nivå

Tabell A14. Faktorer som påverkar löneinkomsten (logaritmerad) för ensamkommande och unga som invandrat med sina föräldrar. OLS-skattningar.

Variabler	Alla	Alla	Män	Kvinnor
Barn+föräldrar födda i Sverige	Jämförelsegrupp			
Ensamkommande	-0,193 (0,010)**	0,043 (0,009)**	0,050 (0,008)**	0,078 (0,022)**
Flyktningbarn	-0,074 (0,004)**	-0,053 (0,004)**	-0,103 (0,005)**	0,007 (0,006)
Kvinna		-0,321 (0,001)**		
Ålder 19-21 år	Jämförelsegrupp			
Ålder 22-24 år		0,355 (0,001)**	0,441 (0,002)**	0,254 (0,002)**
Ålder 25-26 år		0,471 (0,002)**	0,591 (0,002)**	0,327 (0,003)**
Ålder 27-29 år		0,542 (0,002)**	0,692 (0,002)**	0,360 (0,003)**
Under utbildning		-0,433 (0,001)**	-0,566 (0,002)**	-0,341 (0,002)**
Grundskola	Jämförelsegrupp			
Gymnasieskola		0,176 (0,002)**	0,142 (0,002)**	0,230 (0,003)**
Kort högre utbildning		0,037 (0,003)**	-0,061 (0,003)**	0,154 (0,005)**
Lång högre utbildning		0,252 (0,002)**	0,105 (0,003)**	0,432 (0,004)**
Information om utbildning saknas		0,028	0,037	0,044

Fortsättning tabell A14.

Variabler	Alla	Alla	Män	Kvinnor
		(0,010)**	(0,010)**	(0,021)*
Ensamstående		0,158	-0,014	0,244
		(0,002)**	(0,003)**	(0,003)**
Bytt län		-0,026	-0,063	0,008
		(0,001)**	(0,002)**	(0,002)**
Skåne län		-0,077	-0,040	-0,116
		(0,002)**	(0,002)**	(0,003)**
Västra Götalands län		-0,048	-0,010	-0,088
		(0,002)**	(0,002)**	(0,003)**
Övriga län		-0,079	-0,026	-0,140
		(0,001)**	(0,002)**	(0,002)**
Konstant	12,087	11,737	11,850	11,368
	(0,001)**	(0,003)**	(0,004)**	(0,005)**
Antal observationer	1 706 456	1 706 456	880 838	825 618

Anm. De som ingår är personer som är 19–29 år; alla som kommit som ensamkommande barn, 10 procent av barn som kommit med förälder och 5 procent av de som är födda i Sverige med föräldrar födda i Sverige

Tabell A15. Faktorer som samvarierar med att vara ensamkommande och att varken arbeta eller studera. Probitskattningar. Marginaleffekter.

Variabler	Alla	Män	Kvinnor
Kvinna	0,080 (0,006)**		
Ålder 19–21 år		Jämförelsegrupp	
Ålder 22–24 år	0,012 (0,006)	0,001 (0,006)	0,052 (0,018)**
Ålder 25–26 år	-0,007 (0,011)	-0,010 (0,011)	0,015 (0,032)
Ålder 27–29 år	-0,023 (0,013)	-0,026 (0,012)*	-0,012 (0,040)
Grundskola kortare än 9 år		Jämförelsegrupp	
Grundskola (9 år)	-0,031 (0,005)**	-0,025 (0,005)**	-0,052 (0,015)**
Gymnasieskola	-0,068 (0,008)**	-0,049 (0,004)**	-0,144 (0,013)**
Kort högre utbildning	-0,089 (0,004)**	-0,068 (0,005)**	-0,173 (0,010)**
Lång högre utbildning	-0,068 (0,008)**	-0,043 (0,011)**	-0,156 (0,015)**
Information om utbildning saknas	-0,035 (0,005)**	-0,049 (0,005)**	0,016 (0,017)
Antal dagar som folkbokförd i Sverige/100	0,004 (0,000)**	0,003 (0,000)**	0,006 (0,001)**
Förälder folkbokförd i Sverige	-0,027 (0,006)**	-0,023 (0,006)**	-0,046 (0,015)**
Ensamstående	-0,013 (0,005)*	0,008 (0,006)	-0,054 (0,013)**
Byte av län	0,020 (0,005)**	0,023 (0,005)**	0,004 (0,012)
Stockholms län		Jämförelsegrupp	
Skåne	0,047 (0,009)**	0,037 (0,009)**	0,076 (0,025)**
Västra Götaland	0,011 (0,007)	0,011 (0,007)	0,000 (0,017)
Övriga län	0,011 (0,005)*	0,009 (0,005)	0,018 (0,013)
Afghanistan		Jämförelsegrupp	
Irak	0,127 (0,008)**	0,105 (0,007)**	0,123 (0,034)**
Somalia	0,095 (0,008)**	0,091 (0,009)**	0,034 (0,024)
Övriga länder i Mellanöstern	0,130 (0,017)**	0,139 (0,018)**	0,011 (0,015)
Övriga länder i Afrika	0,040 (0,010)**	0,079 (0,014)**	-0,058 (0,024)*
Europa	0,250 (0,025)**	0,202 (0,037)**	0,197 (0,042)**
Övriga Asien	0,091 (0,021)**	0,097 (0,025)**	-0,002 (0,039)
Antal observationer	23 122	17 776	5 346

* = signifikant på 5-% nivån; ** = signifikant på 1-% nivån

Tabell A16. Faktorer som samvarierar med att vara ensamkommande/unga som invandrat med sina föräldrar och att varken arbeta eller studera. Probitskattningar. Marginaleffekter.

Variabler	Alla (1)	Alla (3)	Män	Kvinnor
Ensamkommande	-0,040 (0,003)**	-0,059 (0,003)**	-0,057 (0,003)**	-0,038 (0,005)**
Kvinna		0,030 (0,002)**		
Ålder 19–21	Jämförelsegrupp			
Ålder 22–24		0,073 (0,004)**	0,063 (0,004)**	0,084 (0,006)**
Ålder 25–26		0,107 (0,005)**	0,092 (0,007)**	0,124 (0,008)**
Ålder 27–29		0,120 (0,005)**	0,108 (0,007)**	0,133 (0,008)**
Grundskola (9 år)		-0,032 (0,004)**	-0,035 (0,004)**	-0,021 (0,007)**
Gymnasieskola		-0,118 (0,004)**	-0,110 (0,004)**	-0,120 (0,007)**
Kort högre utbildning		-0,131 (0,002)**	-0,120 (0,002)**	-0,141 (0,003)**
Lång högre utbildning		-0,144 (0,002)**	-0,121 (0,002)**	-0,167 (0,004)**
Information om utbildning saknas		0,029 (0,005)**	-0,010 (0,005)	0,094 (0,010)**
Antal dagar registrerad som folkbokförd i Sverige/100		-0,000 (0,000)**	0,000 (0,000)	-0,001 (0,000)**
Ensamstående		-0,024	0,025	-0,058

Fortsättning tabell A16

Varabler	Alla (1)	Alla (3)	Män	Kvinnor
		(0,003)**	(0,004)**	(0,004)**
Län byt		-0,014	0,001	-0,033
		(0,003)**	(0,003)	(0,004)**
Stockholms län	Jämförelsegrupp			
Skåne		0,058	0,065	0,049
		(0,004)**	(0,006)**	(0,006)**
Västra Götaland		0,021	0,020	0,021
		(0,003)**	(0,005)**	(0,005)**
Övriga län		0,007	0,014	0,001
		(0,003)**	(0,003)**	(0,004)
Afghanistan	Jämförelsegrupp			
Irak		0,104	0,095	0,066
		(0,006)**	(0,007)**	(0,012)**
Somalia		0,168	0,179	0,091
		(0,008)**	(0,009)**	(0,014)**
Övriga länder i Mellanöstern		0,125	0,098	0,092
		(0,007)**	(0,008)**	(0,012)**
Övriga länder i Afrika		0,110	0,121	0,039
		(0,008)**	(0,010)**	(0,012)**
Övriga Asien		0,089	0,072	0,060
		(0,006)**	(0,008)**	(0,012)**
Antal observationer	97 867	97 867	55 134	42 733

Anm. * = signifikant på 5-% nivån; ** = signifikant på 1-% nivån

Anm. De som ingår är personer som är 19–29 år; alla som kommit som ensamkommande barn och 10 procent av barn som kommit med förälder.

Tabell A17. Faktorer som samvarierar med att vara ensamkommande/unga som invandrat med sina föräldrar/unga födda i Sverige och att varken arbeta eller studera. Probitskattningar. Marginaleffekter.

Variabler	Alla	Alla	Män	Kvinnor
Barn+föräldrar födda i Sverige	Jämförelsegrupp			
Ensamkommande	0,050	-0,042	-0,048	-0,024
	(0,002)**	(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Andra barn från samma länder	0,090	0,028	0,030	0,026
	(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Kvinna		0,007		
		(0,000)**		
Ålder 19-21 år	Jämförelsegrupp			
Ålder 22-24 år		0,011	-0,001	0,024
		(0,000)**	(0,001)*	(0,001)**
Ålder 25-26 år		0,021	0,004	0,043
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Ålder 27-29 år		0,028	0,009	0,053
		(0,001)**	(0,001)**	(0,001)**
Grundskola	Jämförelsegrupp			
Gymnasieskola		-0,092	-0,092	-0,092
		(0,000)**	(0,001)**	(0,001)**
Kort högre utbildning		-0,066	-0,065	-0,066
		(0,000)**	(0,000)**	(0,000)**
Lång högre utbildning		-0,086	-0,076	-0,096
		(0,000)**	(0,000)**	(0,000)**
Information om utbildning saknas		0,239	0,223	0,258
		(0,003)**	(0,003)**	(0,004)**

Fortsättning tabell A17

Variabler	Alla	Alla	Män	Kvinnor
Ensamstående		-0,013 (0,001)**	0,017 (0,001)**	-0,023 (0,001)**
Bytt län		-0,007 (0,000)**	-0,005 (0,001)**	-0,009 (0,000)**
Skåne län		0,027 (0,001)**	0,024 (0,001)**	0,030 (0,001)**
Västra Götalands län		0,012 (0,001)**	0,010 (0,001)**	0,016 (0,001)**
Övriga län		0,016 (0,000)**	0,014 (0,001)**	0,018 (0,001)**
Antal observationer	2 596 730	2 596 730	1 321 502	1 275 228

Anm. De som ingår är personer som är 19–29 år; alla som kommit som ensamkommande barn, 10 procent av barn som kommit med förälder och 5 procent av de som är födda i Sverige med föräldrar födda i Sverige

Appendix B – Dublin-förordningen

Dublinförordningen enligt dess lydelse från 1 januari 2016

”Dublinförordningen är grundstenen i det gemensamma europeiska asylsystemet. Syftet med Dublinförordningen är att fastställa *en* ansvarig ”Dublinstat” (EU-stat eller Norge, Schweiz, Island eller Liechtenstein) som ska pröva en utlännings asylansökan.

Normalt sett börjar Migrationsverket med att undersöka vilken stat som är ansvarig i samband med att en asylansökan lämnas in. Ansvarig stat fastställs utifrån ett antal objektiva kriterier som tillämpas i följande ordning:

1. Om den sökande är ensamkommande barn och har en familjemedlem eller släkting i en Dublinstat ska det landet avgöra asylansökan om det är för barnets bästa. Om det inte finns familj eller släkt i någon Dublinstat ansvarar det land där barnet befinner sig för prövningen av asylansökan. Om barnet däremot redan har fått sin asylansökan slutligt prövad i en annan Dublinstat är den staten ansvarig för att återta barnet.
2. Om den sökande har familj (make, maka och minderåriga barn) som beviljats skydd eller befinner sig i asylprocessen i en annan Dublinstat ska det landet även pröva den sökandes asylansökan.
3. Om den sökande har uppehållstillstånd eller visering (som är giltigt eller som nyligen har löpt ut) i någon Dublinstat ska detta land pröva ansökan.
4. Om en yttre gräns passerats utan tillstånd ska prövning ske i landet där passagen skett.

5. Om det finns ett beroendeförhållande mellan en vuxen sökande och dennes förälder, vuxna barn eller syskon ska det land där den anhörige är bosatt ansvara för prövningen av asylansökan.

6. Om inte något av ovanstående är tillämpligt ska det land där den sökande först ansökt om asyl ansvara för prövningen.

Dublinstaterna har möjlighet att när som helst i processen bestämma sig för att pröva en asylansökan trots att de inte är skyldiga att göra det enligt Dublinförordningen. Enligt svensk praxis ska Sverige påta sig ansvar för ansökan om det vore humanitärt stötande att kräva att den asylsökande förs över till den Dublinstat som enligt Dublinförordningen ska ansvara för ansökan.

För att utreda vilken medlemsstat som enligt Dublinförordningen ska ansvara för en asylansökan ställer Migrationsverkets personal frågor om resväg, tidigare tillstånd, och om den sökandes familj. Alla asylsökande som är 14 år eller äldre får också lämna fingeravtryck när de registrerar sin ansökan.

Fingeravtrycken registreras i databasen Eurodac. Där registreras också fingeravtryck från den som reser in i Dublinområdet utan tillstånd och påträffas i anslutning till gränspassagen. De som ansöker om Schengenvisering vid en Dublinstats utlandsmyndighet får sina fingeravtryck registrerade i databasen VIS (en databas som innehåller information om viseringar inom Schengenområdet). På så vis kan en slagning i Eurodac och VIS berätta om den asylsökande redan har ansökt om visering, rest in utan tillstånd eller har en ansökan om asyl i en annan Dublinstat.”

Källa: Migrationsverket.

Förteckning över tidigare publikationer

Rapport och Policy Brief 2014:1, Radikala högerpartier och attityder till invandring i Europa, av Mikael Hjerm och Andrea Bohman.

Rapport och Policy Brief 2015:1, Internationell migration och remitteringar i Etiopien, av Lisa Andersson.

Kunskapsöversikt 2015:2, Politiska remitteringar, av Emma Lundgren Jörum och Åsa Lundgren.

Kunskapsöversikt 2015:3, Integrationspolitik och arbetsmarknad, av Patrick Joyce.

Kunskapsöversikt 2015:4, Migration och företagens internationalisering, av Andreas Hatzigeorgiou och Magnus Lodefalk.

Rapport och Policy Brief 2015:5, Svenskt medborgarskap: reglering och förändring i ett skandinaviskt perspektiv, av Mikael Spång.

Rapport och Policy Brief 2015:6, Vem blir medborgare och vad händer sen? Naturalisering i Danmark, Norge och Sverige, av Pieter Bevelander, Jonas Helgertz, Bernt Bratsberg och Anna Tegunimataka.

Kunskapsöversikt 2015:7, Kategoriernas dilemman, av Per Strömblad och Gunnar Myrberg.

Rapport och Policy Brief 2015:8, Valet och Vägen: Syriska flyktingar i Sverige, av Emma Jörum Lundgren.

Rapport och Policy Brief 2015:9, Arbetskraftsinvandring efter 2008 års reform, av Catharina Calleman och Petra Herzfeld Olsson (red.).

Kunskapsöversikt 2016:1, Alla tiders migration!, av Dick Harrison.

Rapport och Policy Brief 2016:2, Invandringens arbetsmarknadseffekter, av Mattias Engdahl.

Rapport och Policy Brief 2016:3, Irreguljär migration och Europas gränskontroller, av Ruben Andersson.

Kunskapsöversikt 2016:4, Diaspora – ett begrepp i utveckling, av Erik Olsson.

Kunskapsöversikt 2016:5, Migration within and from Africa, av Aderanti Adepoju.

Rapport och Policy Brief 2016:6, Invandring, mediebilder och radikala högerpopulistiska partier i Norden, av Anders Hellström och Anna-Lena Lodenius.

Kunskapsöversikt 2016:7, Invandring och företagande, av Martin Klinthäll, Craig Mitchell, Tobias Schölin, Zoran Slavnić och Susanne Urban.

Rapport och Policy Brief 2016:8, Invandringens effekter på Sveriges ekonomiska utveckling, av Bo Malmberg, Thomas Wimar, Jani Turunen och Linn Axelsson.

Kunskapsöversikt 2017:1, De invandringskritiska partiernas politiska inflytande i Europa, av Maria Tyrberg och Carl Dahlström.

Kunskapsöversikt 2017:2, Hatbrott med främlingsfientliga och rasistiska motiv av Berit Wigerfelt och Anders S Wigerfelt.

Avhandlingsnytt 2017:3, Vägen till arbete. Utrikes föddas möte med den svenska arbetsmarknaden, André Asplund, Caroline Tovatt och Sara Thalberg (red).

Policy Brief 2017:4, Integration och tillit – långsiktiga konsekvenser av den stora invandringen till Norge. Denna Policy Brief sammanfattar NOU 2017:2 om ”Integrasjon og tillit – Langsiktige konsekvenser av høy invandring”.

Kunskapsöversikt: 2017:5, Invandringens historia – från ”folkhemmet” till dagens Sverige, av Mikael Byström och Pär Frohnert.

Rapport och Policy Brief 2017:6, Invandring i medierna – Hur rapporterade svenska tidningar åren 2010–2015?, av Jesper Strömbäck, Felicia Andersson och Evelina Nedlund.

Rapport och Policy Brief 2017:7, Valdeltagande och representation – Om invandring och politisk integration i Sverige, av Pieter Bevelander och Mikael Spång (red.)

Rapport och Policy Brief 2017:8, Responsibility Sharing for Refugees in the Middle East and North Africa: Perspectives from Policymakers, Stakeholders, Refugees and Internally Displaced Persons, av Susan F. Martin, Rochelle Davis, Grace Benton och Zoya Waliany.

Rapport och Policy Brief 2017:9, Reforming the Common European Asylum System: Responsibility-sharing and the harmonisation of asylum outcomes, av Bernd Parusel och Jan Schneider.

Rapport och Policy Brief 2017:10, A Fair Share: Refugees and Responsibility- Sharing, av Alexander Betts, Cathryn Costello och Natascha Zaun.

Rapport och Policy Brief 2018:1, Somali Diaspora Groups in Sweden: Engagement in Development and Relief Work in the Horn of Africa, av Nauja Kleist.

Rapport och Policy Brief 2018:2, Akademiskt utbyte och internationell migration: En studie av stipendiater inom Svenska institutets Visbyprogram 1997-2015, av Andreas Åkerlund, Astrid Collsiö och Mikael Börjesson.

Det senaste decenniet har mer än 60 000 ensamkommande barn och unga sökt asyl i Sverige. Merparten av de ensamkommande som har sökt asyl i Sverige har fått uppehållstillstånd och är nu på väg att etablera sig i det svenska samhället. I den här rapporten undersöks hur det har gått för de ensamkommande som fick uppehållstillstånd under åren 2003–2014. I fokus för undersökningen är utbildning och etablering på arbetsmarknaden, men även aspekter som psykisk hälsa och civilstånd berörs. Hur har det gått för de ensamkommande att utbilda sig och etablera sig på den svenska arbetsmarknaden? Vilken typ av yrken har de? Och hur många varken studerar eller arbetar? Författarna undersöker även hur etableringen på arbetsmarknaden påverkas av de ensamkommandes ålder, kön, ursprungsland, tid i Sverige, om de har återförenats med sina föräldrar eller inte, samt var i landet de har bosatt sig.

Rapporten är skriven av Eskil Wadensjö, professor i nationalekonomi, och Aycan Çelikaksoy fil.dr. i nationalekonomi, båda verksamma vid Institutet för social forskning, Stockholms universitet.

Delegationen för migrationsstudier - Delmi - är en oberoende kommitté som initierar studier och förmedlar forskningsresultat som underlag till framtida migrationspolitiska beslut och för att bidra till samhällsdebatten.

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

**Delegationen för
Migrationsstudier**
Ju 2013:17